

2014

Onderzoeksverslag

Sanne Lammersen, Jesper Schokker, Enesa
Mujkanovic
Windesheim
9-10-2014

Project: Alcoholgebruik en rookgedrag onder jongeren in de Gemeente Hardenberg

Naam: Jesper Schokker (opleiding: Sport & Bewegen)

jesper.schokker@windesheim.nl

Naam: Enesa Mujkanovic (opleiding: Pedagogiek)

enesa.mujkanovic@windesheim.nl

Naam: Sanne Lammersen (opleiding: Verpleegkunde)

sanne.lammersen@windesheim.nl

Opdrachtgever: Gemeente Hardenberg

In samenwerking met: GGD IJsselland

Opdrachtgever Windesheim: Rob Bovens

r.bovens@windesheim.nl

Projectdocent: Willemijn Rommens

wrommens@hotmail.com

Docent onderzoek: Niek Pot

jn.pot@windesheim.nl

Docent projectmanagement: Ivo Dokman

i.dokman@lving.nl

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksverslag 'Fris over Drank'. Dit onderzoeksverslag is geschreven aan de hand van het onderzoek met jongeren binnen de Gemeente Hardenberg. Het gaat over een alcoholvrije voorziening na de wetswijzing van de alcoholgrens in 2014.

Binnen de minor De Gezonde Stad zijn wij als projectgroep 20 weken bezig geweest met het project 'Fris over Drank'. Tijdens deze periode hebben wij diepte-interviews en groepsgesprekken gehouden met jongeren op het voortgezet onderwijs (VO) en het speciaal voortgezet onderwijs (VSO) binnen de Gemeente Hardenberg. Dit om te onderzoeken welke behoeftes jongeren aan alcoholvrije voorzieningen hebben, binnen de Gemeente Hardenberg.

Wij hebben gekozen voor dit project, omdat wij het interessant vinden hoe jongeren denken over alcoholgebruik en graag onze kennis hierover wouden verbreden. Ook zagen wij een probleem met invoering van de wetswijzing. Gaan jongeren hun gedrag veranderen? Dit was een van de vragen die ons nieuwsgierig maakten.

Dit project is mede tot stand gekomen door Willemijn Rommens, Rob Bovens, Ivo Dokman, Niek Pot, Rilana Wessel en Geeske Roos. Wij willen hun bedanken voor de tijd en energie die wij van hun mochten ontvangen. Alvast bedankt voor het lezen van het onderzoeksverslag over het project 'Fris over Drank'. Wij hopen dat u het met plezier leest. Wij vonden het een leerzaam onderzoek mede doordat we veel in contact waren met onze opdrachtgever en de praktijk (de jongeren).

Enesa Mujkanovic,
Jesper Schokker,
Sanne Lammersen,

Zwolle, januari 2014

Samenvatting

Sinds 2005 wordt er veel aandacht besteed aan het alcoholgebruik onder de jongeren. Dit doordat de leeftijd waarop jongeren starten met alcohol drinken onverantwoord laag blijkt. Alcoholgebruik bij jongeren onder de 24 jaar is ongezond. Dit heeft te maken met ontwikkeling van de hersenen en een grotere kans op alcoholverslaving en alcoholvergiftiging.

In 2006 werd gestart met landelijke opvoedingscampagnes. Daarna werden er in de gemeenten en regio's projecten gestart. Zo ontstond 'Fris over Drank' binnen de Gemeente Hardenberg. Gemeente Hardenberg verwacht problemen na de wetwijziging. Deze problemen hebben voornamelijk te maken met de invulling van de zaterdagavonden van de jongeren. De projectgroep is een deel van dit probleem gaan onderzoeken.

Per 1 januari 2014 vindt er een wetsverandering plaats met betrekking tot het bezit van alcohol onder de 18 jaar. Dit betekent dat jongeren strafbaar zijn als ze alcohol in hun bezit hebben onder de leeftijd van 18 jaar. Tot voor kort was deze leeftijd 16 jaar. Als projectgroep zijn wij in gesprek gegaan met de jongeren, door middel van diepte-interviews en groepsgesprekken om dit probleem te achterhalen.

Het project richt zich op twee doelgroepen, VO (voortgezet onderwijs) en VSO (speciaal voortgezet onderwijs). Op deze scholen wordt les gegeven op verschillende niveaus. Waaronder ook jongeren met psychische en sociale problemen en een licht verstandelijke beperking. De leeftijd van de jongeren waar de diepte-interviews en groepsgesprekken mee zijn afgenomen ligt tussen 13 en de 17 jaar.

Jongeren vullen hun zaterdagavonden verschillend in. Antwoorden als thuis met vrienden, naar een kroeg, bij vrienden thuis, sporten, gamen, alleen, met ouders of familie, op straat, in de keet, discotheek of teenage party's kwam allemaal voor. Uit het onderzoek blijkt dat het grootste gedeelte van de geïnterviewde jongeren alcohol drinkt. Terwijl er 16 van de 24 leerlingen jonger zijn dan 16 jaar.

Alcoholgebruik onder adolescenten heeft nadelige effecten op de ontwikkeling van de hersenen. Jongeren zijn hier over het algemeen van op de hoogte, maar de meerderheid staat negatief tegenover de wetwijziging. Een aantal zien de wetwijziging als positief. Ze geven als reden dat ze weten dat alcohol niet goed is voor hun gezondheid.

Ouders/verzorgers zijn belangrijke factoren binnen het gezin betreft alcoholgebruik. Uit onderzoek blijkt dat de meeste jongeren al op hun 12^e leeftijd hun eerste alcoholische drankje nuttigde en dit kregen van hun ouders/verzorgers.

Bijna driekwart van de jongeren denkt dat er geen alcoholvrije voorzieningen zijn of willen dat er meer komen. De jongeren hebben ideeën over welke alcoholvrije voorzieningen gerealiseerd kunnen worden.

Uit de groepsgesprekken bleek dat jongeren op dit moment voornamelijk naar voorzieningen gaan waar alcohol wordt geschonken. De jongeren maken elkaar enthousiast met ideeën voor een alcoholvrije voorziening.

Jongeren verwachten hun gedrag niet aan te gaan passen na de wetwijziging. De alcoholvrije voorzieningen in de Gemeente Hardenberg zijn op dit moment niet voldoende. Wanneer er naar de wensen en behoeften van de jongeren kan worden voldaan zou dit kunnen leiden tot alcohol vermindering onder de jongeren.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Samenvatting	3
Deel 1 Uiteenzetting onderzoek.....	5
Inleiding	6
Aanleiding	6
Context opdracht en opdrachtgever.....	7
Probleemstelling:.....	7
Doelstelling.....	8
Vraagstelling	8
Onderzoeksmethode en populatie	9
Onderzoeksmethode	9
Onderzoekspopulatie	10
Dataverzameling en data-analyse	12
Deel 2 Onderzoeksresultaten	13
Diepte-interviews	14
Huidige zaterdagavond activiteiten.....	14
Adolescente hersenontwikkeling en alcoholgebruik.....	14
Mate van alcoholgebruik onder de jongeren	15
Onderbouwing analyse.....	16
Vorzieningen	18
Groepsinterviews	19
Huidige zaterdagavond activiteiten.....	19
Mate van alcoholgebruik onder de jongeren	19
Vorzieningen	19
Deel 3 Conclusie, discussie en aanbevelingen.....	21
Conclusie.....	22
Discussie	23
Aanbevelingen.....	24
Literatuurlijst.....	25
Bijlagen	26
Bijlage 1.....	27
Diepte-interviews.....	27

Deel 1 Uiteenzetting onderzoek

Inleiding

Aanleiding

Sinds 2005 wordt er veel geïnvesteerd op landelijk, regionaal en lokaal niveau in het alcoholgebruik onder de jongeren om zo hun gezondheid te verbeteren. In 2004 werden de cijfers bekend gemaakt op welke leeftijd jongeren begonnen te drinken met alcohol. De leeftijd waarop ze begonnen met alcohol drinken was onverantwoord laag. In 2003 was dit voor jongens 11,9 jaar en voor de meisjes 12,2 jaar. Verder is gebleken dat kinderen in Nederland over het algemeen meer alcohol drinken dan kinderen in de overige Europese landen. (Bovens 2011)

Alcoholgebruik bij jongeren onder de 24 jaar is ongezond. Zo remt alcohol de groei en ontwikkeling van de hersenen en andere organen. Jongeren die alcohol drinken, hebben verhoogde kans om op latere leeftijd problemen te kunnen krijgen met alcoholgebruik (verslaving). Jongeren hebben een grotere kans om alcoholvergiftiging te krijgen. (Verdurmen 2008) Meer informatie volgt onder het kopje: adolescentie hersenontwikkeling en alcoholgebruik.

Nadat er in Nederland in 2006 gestart werd met de landelijke opvoedingscampagne "voorkom Alcoholschade bij uw opgroeiende kind", werden daarna in gemeenten en regio's projecten gestart. Zo ontstond ook het project 'Fris over Drank' binnen de Gemeente Hardenberg in 2008. Dit project kent een totale aanpak ter preventie van (overmatig) alcoholgebruik. Er wordt zich gericht op de jongeren zelf, ouders van jongeren en andere opvoeders. Maar ook wordt er gericht op de fysieke en sociale omgeving. (Bovens 2011)

Geeske Roos is de projectleider binnen de Gemeente Hardenberg over 'Fris over drank'. Na veel voorlichting te hebben gegeven aan ouders en andere opvoeders, begint de aanpak zich meer te richten op de specifieke doelgroepen. Bij deze doelgroepen kun je denken aan stakeholders zoals schooldocenten, kader binnen de sportwereld en alcoholverstrekkers. Ook richten ze zich op de jongeren. Jongeren worden gestimuleerd om gezonder te leven. Het gezonder leven wordt door middel van projecten gestimuleerd. Momenteel wordt er gekeken naar wat de gevolgen zijn van de preventieve maatregelen en hoe jongeren op dit moment tegen alcoholgebruik aan kijken. Hoe vullen ze hun zaterdagavond in? (Zie o.a. Bovens 2011)

De Gemeente Hardenberg geeft aan een probleem te verwachten na de wetswijziging in 2014. Ze vragen zich af, hoe jongeren hun zaterdag gaan invullen na de wetswijziging? Waar gaan ze alcohol drinken? Gaan ze alcohol drinken? Hoe doen ze dit nu? De Gemeente Hardenberg wil graag weten waar de jeugd zich op het moment mee bezig houdt en waar ze hen in tegemoet kunnen komen na de wetswijziging. Voor de Gemeente Hardenberg is het probleem dat ze niet weten hoe ze dit kunnen invullen. Wij als projectgroep zijn in gesprek gegaan met de jongeren door middel van diepte-interviews en groepsgesprekken om het probleem te achterhalen. Het doel was om van de jongeren te weten komen wat de Gemeente Hardenberg kan doen na de wetswijziging. Na het analyseren zijn wij overgegaan op het schrijven van aanbevelingen naar de Gemeente Hardenberg toe.

Context opdracht en opdrachtgever

Rob Bovens is lector verslavingspreventie binnen Hogeschool Windesheim. Rob Bovens is de opdrachtgever van de projectgroep. Rob Bovens combineert zijn lectoraat bij Windesheim met zijn functie als senior wetenschappelijk medewerker bij het verslavingsinstituut Trimbos. Rob Bovens heeft een meer dan 30-jarige carrière achter de rug in de relatie tot het thema verslaving. Sinds 2004 houdt hij zich bezig met preventie. Vanaf dat jaar tot 2008 was hij onder meer verantwoordelijk voor de landelijke alcoholcampagne bij het NIGZ (Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie). Daarna werd Rob bij het Trimbos-instituut verantwoordelijk voor de ondersteuning van lokaal verslavingsbeleid, de implementatie van preventieproducten van het Trimbos op lokaal en regionaal niveau en voor de consultancy.

GGD IJsselland heeft de afgelopen tijd gezorgd voor het monitoren van de jongeren. Deze monitor ging over het gebruik van alcohol en tabak binnen de Gemeente Hardenberg. GGD zorgt ervoor dat er digitale enquêtes afgenomen kunnen worden. Door contacten te leggen met scholen binnen de Gemeente Hardenberg om te vragen of ze willen deelnemen aan het onderzoek, zorgt de GGD voor een groter respons. Voorheen werd de enquête telefonisch en via post gedaan. De resultaten geven inzicht in de gezondheid en leefstijl van jongeren in de regio IJsselland en zullen gebruikt worden om het regionaal en lokaal gezondheids- en jeugdbeleid te onderbouwen. Door middel van GGD IJsselland, komt de projectgroep in aanraking met de jongeren om zo hun diepte-interviews en groepsgesprekken af te kunnen nemen.

Geeske Roos werkt binnen de Gemeente Hardenberg. Ze zet zich in voor het project “Fris over Drank” binnen de Gemeente Hardenberg. Geeske heeft goede connecties met Rob Bovens. Geeske en Rob hebben zich ingezet om zo veel mogelijk scholen mee te laten doen met de monitor van de GGD IJsselland. Hierdoor heeft de projectgroep meer kans gekregen om interviews af te nemen op de verschillende scholen.

Probleemstelling:

Sinds 2005 wordt er veel geïnvesteerd op landelijk, regionaal en lokaal niveau in het alcoholgebruik onder de jongeren om zo hun gezondheid te verbeteren. In 2004 werden de cijfers bekend gemaakt op welke leeftijd jongeren begonnen te drinken met alcohol. Deze waren onverantwoord laag. In 2003 was dit voor jongens 11,9 jaar en voor de meisjes 12,2 jaar. Verder is gebleken dat kinderen in Nederland over het algemeen meer alcohol drinken dan kinderen in de overige Europese landen. (Bovens 2011)

Alcoholgebruik bij jongeren onder de 24 jaar is ongezond. Zo remt alcohol de groei en ontwikkeling van de hersenen en andere organen. Jongeren die alcohol drinken hebben verhoogde kans om op latere leeftijd problemen te kunnen krijgen met alcoholgebruik (verslaving). Jongeren hebben een grotere kans om alcoholvergiftiging te krijgen. (Verdurmen 2008)

Nadat er in Nederland in 2006 gestart werd met de landelijke opvoedingscampagne “voorkom Alcoholschade bij uw opgroeiende kind”, werden daarna in gemeenten en regio's projecten gestart. Zo ontstond ook het project ‘Fris over Drank’ binnen de Gemeente Hardenberg in 2008. Dit project kent een totale aanpak ter preventie van (overmatig) alcoholgebruik. Het richt zich op de jongeren zelf, ouders van jongeren en andere opvoeders. Maar ook richt het project zich op de fysieke en sociale omgeving. (Bovens 2011)

Doelstelling

Hieronder is kort en duidelijk geformuleerd wat de doelstellingen zijn van het project 'Fris over Drank'.

Algemene doelstelling:

Het doel is dat jongeren het drinken van alcohol uitstellen tot op latere leeftijd en vanaf dan matig alcoholgebruik gaan hanteren ook na de wetswijziging.

De Gemeente Hardenberg wil de volgende gegevens:

- Een verzameling van data over de stand van zaken van alcoholgebruik onder de jongeren in de Gemeente Hardenberg.
- Informatie verkrijgen van scholieren wat zij met de wetswijziging gaan doen die 1 januari 2014 plaats gaat vinden met betrekking tot het bezitten van alcoholgebruik. Gaan ze zich aan de wet houden? Wat zouden knelpunten zijn? Etc.
- Vanuit deze ingewonnen informatie worden er aanbevelingen aan de Gemeente Hardenberg geschreven.

Doelstellingen:

- Een bijdrage leveren aan de gegevensverzameling van GGD-onderzoek naar de omvang van leefstijlproblematiek.
- Komen tot meer inzicht ten aanzien van toekomstige houding en gedrag bij scholieren ten aanzien van (overmatig) alcoholgebruik na invoering van de leeftijdsgrens van 18 jaar.
- Komen tot meer inzicht in houding en gedrag ten aanzien van leefstijlthema's aan de hand van vraagstellingen die in gezamenlijk overleg tot stand komen. Oftewel, inzicht krijgen om voorzieningen te realiseren in de gemeente. Deze voorzieningen moeten een alcoholvrije avond 'makkelijker' maken voor de jeugd.

Vraagstelling

Tijdens het schrijven van het projectplan en het onderzoeksplan zijn er een hoofdvraag en een aantal deelvragen opgesteld. Deze vragen zijn nog steeds van kracht en worden in het vervolg van dit rapport beantwoord. De hoofdvraag luidt als volgt:

Hoe zien jongeren uit het VO/VSO in de gemeente Hardenberg hun zaterdagavond na de wetsverandering van 1 januari 2014?

Om antwoord op de centrale vraagstelling te kunnen leveren, zijn er deelvragen opgesteld.

Deze deelvragen zijn als volgt:

- Waar vullen jongeren hun zaterdagavond in voor de wetsverandering?
- Waarmee vullen jongeren hun zaterdagavond in voor de wetsverandering?
- In welke mate zijn er voorzieningen voor een alcoholvrije avond? Zo ja, wat zijn deze voorzieningen? Zo nee, wat zouden de jongeren graag anders zien?

Onderzoeksmethode en populatie

Onderzoeksmethode

Per 1 januari 2014 vindt er een wetsverandering plaats met betrekking tot het bezit van alcohol onder de 18 jaar. Dit betekent dat jongeren onder de 18 jaar strafbaar zijn als ze alcohol in hun bezit hebben. Echter betekent dit ook dat er geen alcohol verkocht mag worden aan jongeren onder de 18 jaar. Voor 1 januari 2014 was dit onder de 16 jaar. De wetswijziging heeft verder geen invloed op de tussenmeting van de enquêtes, deze meting vindt nog plaats in het jaar 2013. (rijksoverheid)

De Gemeente Hardenberg geeft aan een probleem te verwachten na de wetswijziging in 2014. Ze vragen zich af, hoe jongeren hun zaterdag gaan invullen na de wetswijziging? Waar gaan ze alcohol drinken? Gaan ze alcohol drinken? Hoe deden ze dit nu? De Gemeente Hardenberg wil graag weten waar de jeugd zich op het moment mee bezig houdt en waar ze hen in tegemoet kunnen komen na de wetswijziging. Voor de Gemeente Hardenberg is het probleem dat ze niet weten hoe ze dit kunnen invullen. Wij zijn als projectgroep in gesprek gegaan met de jongeren door middel van diepte-interviews en groepsgesprekken om dit probleem te achterhalen. We wilden van de jongeren te weten komen wat de Gemeente Hardenberg kan doen na de wetswijziging. Hierover wordt verder uitgeweid in de conclusie en aanbevelingen.

De enquêtes die nu digitaal op de scholen worden afgenomen worden door de GGD geanalyseerd. Er zit ook een verhaal achter het feit dat de vragenlijsten nu op school digitaal worden afgenomen. Eerder werden de enquêtes thuis gestuurd, dit is nu anders gedaan vanwege het feit dat je meer respons hebt op een school. Je bereikt namelijk meteen de leerlingen en het wordt eerlijker ingevuld. Het eerlijker invullen komt doordat er nu geen ouders/verzorgers meekijken. De leerlingen vinden het ook prettiger, want als ze vragen hebben kan er meteen op gereageerd worden. Wij hebben hierdoor ook meteen contact met de leerlingen waardoor wij ons eigen onderzoek ook hebben kunnen uitvoeren.

Onderzoekspopulatie

Het project leent zich voor de doelgroepen binnen het VO en het VSO. Wij zijn hierbij naar vijf scholen geweest binnen de Gemeente Hardenberg. De vijf scholen waren: de Nieuwe veste, de Hoeksteen, de Rebound, de Ambelt en de Zeven linden. Op deze scholen wordt op alle niveaus les gegeven. Dit houdt in dat er les wordt gegeven voor leerlingen op vwo niveau tot aan leerweg ondersteunend niveau (lwo). Daarbij valt verder te denken aan vmbo theoretische leerweg, vmbo basis en havo niveau.

De jongeren die wij geïnterviewd hebben die op het VSO zitten zijn vaak jongeren met problemen. Jongeren die vaak een licht verstandelijke beperking (LVB) hebben. Jongeren met een licht verstandelijke beperking zijn jongeren met een intelligentie quotiënt tussen de 50 en 85, alsmede beperkingen in hun sociaal aanpassingsvermogen. (Zoon 2013)

Met de term 'licht verstandelijk beperkt' worden volgens de DSM-IV-TR (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders; American Psychiatric Association, 2000) jeugdigen met een intelligentie quotiënt (IQ) tussen de 50 en 70 bedoeld. Dit gaat gepaard met beperkingen in hun sociale aanpassingsvermogen. De Nederlandse praktijk, waaronder de Vereniging voor Orthopedagogische Behandelcentra voor jongeren met een LVB (VOBC-LVG), pleit ervoor om binnen deze definitie de nadruk te verschuiven van het IQ naar de mate van ondersteuningsbehoefte van de jeugdige. Hierdoor worden ook jeugdigen met een IQ tussen de 70 en 85, wanneer zij twee beperkingen in hun sociaal aanpassingsvermogen ervaren, tot de groep 'licht verstandelijk beperkt' gerekend. (Zoon 2013)

Sinds 1992 wordt door de American Association of Mental Retardation (AAMR) de volgende definitie voor 'verstandelijke handicap' gehanteerd: het intellectueel functioneren ligt duidelijk onder het gemiddelde. Daarnaast is er sprake van aan de beperkte intelligentie gerelateerde beperkingen van het aanpassingsgedrag op twee of meer van de volgende tien gebieden: communicatie, zelfverzorging, zelfstandig kunnen wonen, sociale en relationele vaardigheden, gebruik maken van gemeenschapsvoorzieningen, zelfstandig beslissingen nemen, gezondheid en veiligheid, functionele intellectuele vaardigheden, vrijetijdsbesteding en werk. De verstandelijke beperking manifesteert zich daarnaast voor de leeftijd van 18 jaar. Er worden drie criteria onderscheiden in de omschrijving en afbakening van de licht verstandelijk beperkten.

1. Intelligentie, waarbij het IQ tussen de 50 en 70 wordt opgevat als licht verstandelijk beperkt. En jongeren die een IQ tussen de 70 en 85 hebben wordt als een signaal opgevat voor het vermoeden van een licht verstandelijke beperking.
2. Een beperkt sociaal aanpassingsvermogen, dit houdt in dat de jongere het niet lukt om zich zonder hulp in sociale situaties te handhaven. Het gaat hier om relaties aangaan met de omgeving, zoals: ouders, vrienden, collega's etc.
3. Langdurige behoefte aan ondersteuning, het is moeilijk voor deze jongeren om te functioneren in sociale situaties. Ze hebben hier hulp bij nodig en dit zal vaak blijvend zijn.

Deze jongeren hebben daarnaast te kampen met een psychiatrische stoornis, leerproblemen en problemen in de gezinssituatie. Het complex aan factoren uit zich vaak in gedragsproblemen. (Mutsaers e.a. 2007)

Door rekening te houden met de doelgroep hebben wij onze diepte-interviews succesvol kunnen voltooien. Wij hebben hierbij gekeken naar de communicatie die bij deze jongeren van belang is. Laagdrempelig was vooral een belangrijk punt, je niet hoger stellen dan hun en je taalgebruik aanpassen.

De jongeren waarbij wij diepte-interviews hebben afgenomen zijn tussen de 13 en de 17 jaar oud. We hebben geprobeerd zo veel mogelijk diversiteit tussen de leeftijden en tussen het geslacht te houden. We hebben in totaal 24 diepte-interviews gehouden met diverse leerlingen. We hebben 15 diepte-interviews met jongens gedaan en 9 interviews met meisjes. Vier leerlingen van 13 jaar oud, vijf leerlingen van 14 jaar oud, zeven van 15 jaar oud, vijf van 16 jaar oud en drie van 17 jaar oud. De meeste leerlingen die wij geïnterviewd hebben waren 15 jaar oud. De reden hiervan was dat het juist op die leeftijd speelt dat ze nog één jaartje moeten wachten om te drinken en dat nu niet meer mag, hoe zien zij dat en wat willen ze graag aan voorzieningen zien in de Gemeente Hardenberg.

Dataverzameling en data-analyse

De projectgroep heeft gegevens verzameld bij de leerlingen uit het VO en het VSO. Wij hebben als eerst digitale enquêtes bij de leerlingen afgenomen. De gegevens hieruit gaan naar de GGD IJsselland en worden door Rilana Wessel geanalyseerd. Wij hoopten deze gegevens te krijgen van de GGD voor het eind van het onderzoek. Doordat niet alle scholen voor een bepaalde tijd hebben meegedaan konden de resultaten niet aan ons geleverd worden. Wij hebben een ondersteunende rol gehad voor de leerlingen tijdens het afnemen van de enquêtes, bijvoorbeeld als ze een vraag niet snaptten of niet goed wisten wat ze in moesten vullen.

Daarnaast zijn we bezig geweest na de enquêtes de jongeren te werven voor diepte-interviews. Voordat we de diepte-interviews gingen afnemen bij de leerlingen hebben wij uitgelegd dat het voor een onderzoek is voor de Gemeente Hardenberg. Er is uitgelegd dat er een verslag wordt geschreven met hierin de uitkomsten van de diepte-interviews. Wij hebben ze verteld dat het belangrijk is dat ze aangeven wat ze zelf graag willen zien in de Gemeente Hardenberg als alcoholvrije voorziening. Want het gaat om dat de Gemeente Hardenberg voorzieningen kan realiseren wat leuk is voor de jongeren zonder dat er alcohol aan te pas komt. Wij hebben verteld dat het onderzoek anoniem is.

Vervolgens begonnen wij ook met de vraag of de leerlingen überhaupt weten wat de wetswijziging inhoudt en waarom dat zo is en hun mening. Hierna konden wij aansluiten op de leerlingen zelf. Dit is zo gegaan op de Nieuwe Veste en bij de Hoeksteen. Bij de Rebound hebben wij dit echter anders aangepakt, hierbij zijn wij naast een leerling gaan zitten tijdens het invullen van de digitale enquêtes. Wij hebben tijdens het invullen ook de diepte-interviews kunnen doen met de leerlingen. Bij de Ambelt hebben wij echter geen enkele diepte-interview afgenomen. De reden hiervoor was omdat de leerlingen al zo veel vragen hadden bij de digitale enquête dat het meer tijd in beslag nam dan eigenlijk gepland was. Er zijn ook geen diepte-interviews bij de Zeven Linden afgenomen, de afspraak was op 12 december gepland, waarbij dat voor ons te laat was daar diepte-interviews af te kunnen nemen en te analyseren. Wij hebben tijdens de bezoeken aan de Nieuwe Veste, de Hoeksteen en de Rebound groeps gesprekken afgenomen. Dit hebben wij met drie klassen gedaan, hierin kwamen mooie punten naar voren en leerlingen konden zo ideeën van elkaar opdoen.

Nadat de 24 diepte-interviews hadden plaatsgevonden zijn de belangrijkste antwoorden die betrekking hadden op de onderzoeksvragen in Excel gezet. Vervolgens zijn die antwoorden gekoppeld aan één van de deelvragen, hierbij zijn enkele citaten toegevoegd. Door die gegroepeerde antwoorden te analyseren zijn we tot antwoorden gekomen op de deelvragen en op de onderzoeksvraag. De uitwerkingen van de diepte-interviews zijn overigens in de bijlagen te vinden. Dezelfde analyse heeft ook plaatsgevonden met de groeps gesprekken, de conclusie is overigens getrokken uit beide gegevens.

Deel 2 Onderzoeksresultaten

Diepte-interviews

Huidige zaterdagavond activiteiten

Uit de diepte-interviews met de 24 jongeren is gebleken dat de meeste jongeren wel plannen in het weekend hebben. De jongeren gaan naar veel verschillende plekken. Het verschilt per leerling waar ze hun tijd aan besteden en wat ze leuk vinden om te doen. Antwoorden als thuis met vrienden, naar een kroeg, bij vrienden thuis, sporten, gamen, alleen, met ouders of familie, op straat, in de keet, discotheek of teenage party's kwam allemaal voor. Het grootste gedeelte gaat naar teenage party's, dit is een voorloper op de discotheek. Er waren 11 van de 16 leerlingen (die onder de 16 jaar zijn) die dit aangaven. Daarnaast waren de keet en met vrienden bij hunzelf thuis of bij vrienden thuis veel genoemde dingen. Veelal wordt het weekend ingevuld door met vrienden op stap te gaan, een enkeling daargelaten. De gelegenheden waar naartoe wordt gegaan zoals een keet of een discotheek kan altijd drank worden geschonken, bij de teenage party's is dit echter niet het geval.

Adolescente hersenontwikkeling en alcoholgebruik

De nadelige effecten van alcoholgebruik ten opzichte van de hersenontwikkeling zijn goed merkbaar. Gedurende de adolescentie (12 tot circa 20 jaar) vinden er in de hersenen nog meerdere ontwikkelingen plaats. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat er uiteindelijk een efficiënt netwerk ontstaat. Een van de laatste gebieden waarin nog ontwikkeling plaatsvindt is de Prefrontale Cortex (PFC), deze is verantwoordelijk voor het plannen en de zelfbeheersing. De andere hersengebieden, zoals emoties en motivatie, zijn dan al ontwikkeld. Dit zorgt voor een disbalans binnen de hersenkwab. Hierdoor wordt er vaker gereageerd vanuit een emotie dan uit het rationeel denken. (Casey et al)

Uit humaan onderzoek blijkt dat adolescenten voor sommige effecten van alcohol gevoeliger zijn dan volwassenen. (Tappert) Adolescenten met een alcoholprobleem hebben gemiddeld kleinere linker hippocampus (deel van de hersenen) dan adolescenten die geen alcohol misbruiken. Uit MRI studies, waarmee de bloedtoevoer en daarmee de activiteit in de hersenen zichtbaar kan worden gemaakt, blijkt dat adolescenten die alcohol misbruiken een verminderde hersenactiviteit hebben, zelfs tot na 30 dagen geen alcohol te hebben genuttigd. Adolescent alcoholgebruik heeft een negatief effect op het dagelijkse intellectuele functioneren: bingedrinkers presteren slechter in taken die te maken hebben met het geheugen, plannen en zelfcontrole. Het negatieve effect op het intellectuele functioneren is sterker wanneer vroeger men begint met drinken en naarmate er langer sprake is van binge drinken. (Trimbos Instituut)

Mate van alcoholgebruik onder de jongeren

Uit ons onderzoek blijkt dat het grootste gedeelte van de geïnterviewden al alcohol drinkt. Terwijl van de 24 leerlingen die wij geïnterviewd hebben er 16 waren die tijdens het interview jonger waren dan 16 jaar. Het blijkt ook dat de meesten rond hun 12^e al wel eens wat geprobeerd hebben en dit ook van ouders/verzorgers hebben gekregen. Een meisje van 17 jaar die op de Rebound zit vertelde: "mijn ouders gaven mij bier in de hoop dat ik het niet zou lustten, maar ik lust het wel". Tijdens het turven van de hoeveelheid die dronk bleken dat er al 17 van de 24 te zijn en maar zeven van de 24 die niet drinken. Een van de niet drinkers vertelde: "ik drink niet, want ik doe aan topsport en heb epilepsie". Deze jongen vindt het dan ook goed dat de grens verhoogd wordt naar 18 jaar.

Uit ons onderzoek blijkt dat zeven jongeren positief tegenover de wetswijziging staan, negen jongeren negatief, zes staan er positief en negatief tegenover en twee hebben er geen mening. De twee die er geen mening over hebben, drinken zelf niet, "dus" zeggen ze: "het maakt mij niet uit". Een van de reacties over de wetswijziging was: "ik vind het maar stom, het is je eigen verantwoordelijkheid om alcohol te gaan drinken". Één van de positieve reacties op de wetswijziging was: "ik vind de nieuwe wet alleen maar goed. Ze merkt dat veel jongeren het juist niet goed vinden dat de wet gewijzigd gaat worden", verteld ze. Alcohol is niet goed voor je en dat beseft ze maar al te goed. Toch denkt ze dat de wet niet veel gaat uitrichten. De jongeren gaan zich echt niet anders gedragen doordat de wet omhoog gaat.

Onderbouwing analyse

De jongeren die wij hebben geïnterviewd zijn tussen de 13 en 17 jaar. Volgens Jakob Rigter zitten ze dan in hun vroege adolescentie, dit is tussen de 12 en 16 jaar. De vroege adolescenten hebben ontwikkelingsopgaven in deze fase. De ontwikkelingsopgaven zijn: emotionele zelfstandigheid; omgaan met de eigen en andere sekse; ontwikkelen van waardesysteem: persoonlijke identiteit, school, beroep en samenleving. Daarnaast hebben de ouders van deze jongeren opvoedingstaken. Deze opvoedingstaken zijn: emotionele steun bieden; tolerantie voor experimenteren; leeftijdsadequate grenzen stellen; voorbeeldfunctie vervullen; meer symmetrische relatie met eigen kind aangaan. De ouders zijn in deze fase zeer belangrijk voor de jongeren. (Rigter 2010)

Uit ons onderzoek blijkt dat heel veel jongeren al op hun 12^e al wel eens alcohol geprobeerd hebben en dit ook van ouders kregen. In Nederland is alcoholgebruik geaccepteerd, bij de jongeren is dan ook niet de vraag of ze wel eens alcohol gaan drinken maar wanneer dit gaat gebeuren. Ouders/verzorgers zijn een belangrijk item voor het alcoholgebruik onder jongeren. Campagnes richten zich tegenwoordig ook meer op de omgeving, net zoals de campagne 'Fris over drank'.

Er zijn een aantal belangrijke factoren vanuit het gezin wat betreft alcoholgebruik. Dat zijn; normen en waarden in het gezin, drinkgedrag van ouders, ouderlijke controle en opvoedstijl. De normen en waarden die ouders hebben vormen de basis voor de opvoeding, hierdoor zijn ze van invloed op het gedrag van de jongeren. Ouders/verzorgers hebben ideeën over alcoholgebruik en hoe acceptabel het is voor hun kinderen om alcohol te drinken. Tevens lijken ouders/verzorgers naar mate hun kinderen ouder worden geleidelijk minder streng te worden in hun opvatting over alcoholgebruik. Het drinkgedrag van ouders/verzorgers is gerelateerd aan het drinkgedrag van de jongeren, voor zowel de beginleeftijd maar ook voor alcoholmisbruik. Daarnaast hangt vroeg alcoholgebruik van jongeren weer samen met tolerantie en acceptatie van alcoholgebruik op jonge leeftijd door ouders/verzorgers. (Engels e.a 2013)

Naast de normen en het drinkgedrag van de ouders, speelt ook de manier van opvoeden een belangrijke rol in de ontwikkeling van alcoholgebruik van de jongeren. De opvoedingsstijl die ouders hanteren is belangrijk in het socialisatieproces van het kind; hoe een kind zich ontwikkelt op sociaal gebied en voor zichzelf een plaats verwerft in de maatschappij. Gedurende het socialisatieproces leren kinderen gedragspatronen (waaronder drinkgedrag) door interactie met mensen in hun sociale omgeving, waaronder hun ouders. Vanuit dit socialisatieperspectief is het gedrag van adolescenten een direct gevolg van de invloed die ouders op hun kinderen uitoefenen via de opvoeding.

Het socialisatieproces zou plaats moeten vinden in een veilig, stimulerend en warm familieklimaat. Zo'n familieklimaat is gebaseerd op twee essentiële opvoedstrategieën: ouderlijke steun en ouderlijke controle. Binnen het socialisatieproces zijn ouderlijke steun en ouderlijke controle beiden van invloed op de alcoholconsumptie. Ouderlijke steun is een beschermende factor in het ontwikkelen van alcoholgebruik. Adolescenten hebben minder kans om vroegtijdig alcohol te drinken als ze opgevoed zijn in een ondersteunende warme omgeving. Adolescenten die emotionele steun ervaren van hun ouders zijn beter in het reguleren van hun drinkgedrag en zijn ook meer receptief voor ouderlijke controle, wat beurtelings ook bijdraagt aan de preventie van alcoholgebruik onder adolescenten.

Ouderlijke controle is een van de meest effectieve opvoedingsstrategieën om alcoholgebruik bij adolescenten te voorkomen. Toezicht houden, regels stellen en sanctioneren lijken van essentieel belang in het omgaan met alcoholgebruik. Ouders/verzorgers die actief toezicht houden op wat hun kinderen doen en met wie, hebben kinderen die minder vaak alcohol drinken en zware drinkpatronen ontwikkelen. Ook is het belangrijk dat er consequent sancties verbonden worden aan het niet volgen van regels omtrent alcoholgebruik. Ouders zijn vaak inconsistent als het hierop aankomt. Consequent sancties stellen aan het drinken van alcohol kan ervoor zorgen dat kinderen minder vaak dronken zijn. (Engels e.a 2013)

Zowel ouders als vrienden spelen een rol in de ontwikkeling van alcoholgebruik bij adolescenten. Vaak wordt gedacht dat de invloed van ouders afneemt naarmate de kinderen ouder worden en dat de invloed van vrienden sterker wordt omdat jongeren vaak met hun vrienden drinken en dronken worden. Dat vrienden belangrijk zijn bij het beginnen en doorgaan met drinken van adolescenten is duidelijk aangetoond. Dat betekent echter geenszins dat de invloed van ouders in de adolescentie verwaarloosbaar is. Veel adolescenten drinken hun eerste drankje in gezelschap van ouders en familieleden. Bovendien brengen kinderen meestal hun dagelijks leven door in de nabijheid van hun ouders en is het leren van nieuwe gedragingen (waaronder drinkgedrag). (Engels e.a 2013)

Voorzieningen

Bij ongeveer de helft van de leerlingen komt naar voren dat ze geen idee hebben of er voorzieningen zijn op dit moment, hier komt nog boven op dat vier van de 24 zegt dat er helemaal geen voorzieningen zijn. Een kwart van de leerlingen geeft aan dat ze vaak naar teenage party's gaan. Dit is op momenten dat er teenage party's zijn een alcoholvrije voorziening omdat er geen drank mag worden geschonken. Een deel gaat naar keten waar geen alcohol wordt geschonken. Ouders/verzorgers willen dit nog niet hebben, omdat de leerlingen op een te jonge leeftijd zijn. Anderen zitten in het weekend bij hun vrienden thuis. Drie van de 24 geeft aan dat er voldoende voorzieningen zijn en twee van de 24 wil dat er meer voorzieningen komen. Er is een grote diversiteit tussen de bestemmingen van jongeren in het weekend, onafhankelijk van het alcoholgebruik. Dit houdt in dat een deel van de jongeren die wel drinken, naar dezelfde voorziening in het weekend gaat als jongeren die niet drinken. Bijna driekwart van de jongeren heeft geen idee dat er alcohol vrije voorzieningen zijn.

De voorzieningen die in de toekomst graag worden gerealiseerd voor de jongeren zijn:
(Op volgorde van meest genoemd naar minst genoemd)

- Jongerencentrum
- Groot feest/evenement zonder alcohol
- Geen idee wat er moet komen
- Meer teenage party's
- Geen verandering
- Een aantal met één stem waaronder: game avond, nieuwe uitgaansgelegenheid, motorcrossbaan, grotere keet, meer koopavonden, Primark, pannaveld en een overdekt attractiepark.

Het jongerencentrum wordt twee keer zoveel genoemd als de nummer twee in de deze lijst. De jongeren zien blijkbaar graag een gebouw/centrum waar ze op vrijdag en zaterdag bij elkaar kunnen komen. Dit moet wel gepaard gaan met diverse activiteiten. Er zijn nu wel jongerencentra waar in de ogen van jongeren weinig mee wordt gedaan. Veel jongeren geven dan ook aan dat er activiteiten moeten worden georganiseerd en dat ze dan wel naar het centrum toe zullen komen. Op plek twee staat een groot feest/evenement organiseren zonder alcohol. Buiten de bekende dorpsfeesten zijn er weinig feesten in de Gemeente Hardenberg. Jongeren zouden graag willen zien dat er speciaal voor hun een evenement zou komen. Een plek waar speciaal voor hun muziek wordt gedraaid en waar ze los kunnen gaan zonder alcohol.

Máár twee van de 24 jongeren zou geen veranderingen willen zien binnen de Gemeente Hardenberg. Wat betreft de cijfers willen de jongeren graag nieuwe voorzieningen. In samenwerking met de Gemeente Hardenberg en de jongeren moet het haalbaar zijn om een nieuwe voorziening voor de jongeren te realiseren in het weekend.

Groepsinterviews

Huidige zaterdagavond activiteiten

Uit de groeps gesprekken is gebleken dat bijna elke jongere in het weekend wel plannen heeft. Echter vullen de jongeren hun tijd anders in. Zo bleek uit het groeps gesprek op 'de Nieuwe Veste' dat de jongeren veelal uitgaan bij Crazy Horse (discotheek gelegen in de stad Hardenberg) en naar een keet gaan bij hun in de buurt. Over het algemeen komt dit overheen met de andere scholen, hier werd de keet en discotheek ook veelal genoemd. De zaterdagavonden vullen ze vooral in met vrienden. Vaak gaan ze met de vrienden op stap naar de bovengenoemde gelegenheden. De leeftijd van de jongeren uit de groeps gesprekken ligt tussen de 13 en 18 jaar. De jongeren op 'de Hoeksteen' besteden hun vrije tijd in het weekend ook aan de scouting of aan het gebruik van geheime zenders. Over het algemeen kunnen we zeggen dat de jongeren naar voorzieningen gaan waar alcohol geschonken wordt.

Mate van alcoholgebruik onder de jongeren

Over het algemeen komt uit de groeps gesprekken naar voren dat de jongeren wel eens alcohol hebben gedronken. Per klas is het aantal dat in het weekend alcohol drinkt verschillend. Op 'De Nieuwe Veste' is er een klas waarvan rond de 25 % alcohol drinkt en in de andere klas is dit wel rond de 65%, in beide klassen was de leeftijd gelijk. De leeftijd dat ze hun eerste drankje nuttigden is rond hun 12^e. Het eerste drankje wordt vaak met ouders/verzorgers genuttigd. De jongeren die geen alcohol drinken, geven aan niets te zien in het gebruiken van alcohol en vinden het vaak niet lekker. Opvallend was dat er een meisje uit de klas van 'De Hoeksteen' aangaf dat ze vroeger heel veel alcohol dronk en elk weekend dronken was, maar nu aan het minderen was en hooguit 3 of 4 glazen alcohol dronk als ze uit ging. De jongeren van 'De Rebound' gaven aan verschillende soorten alcohol te drinken. Zo kwam naar voren dat ze bier, wijn, Smirnoff of andere sterke dranken dronken in het weekend.

Voorzieningen

De meeste jongeren kunnen zo niet bedenken dat er een alcoholvrije voorziening bestaat binnen de Gemeente Hardenberg. Een jongen van 'De Rebound' geeft aan dat er een jongerencentrum is geweest in de Gemeente Hardenberg, maar dat deze nu is gesloten. De jongen vertelde dat hij vaak naar het jongerencentrum toe ging. Samen met vrienden hingen ze daar wat rond, gingen ze gamen of gezellig met elkaar film kijken. De jongen vertelde dat het jongerencentrum is gesloten vanwege het feit dat het milieu rondom de jongerencentrum verslechterde. Zo werd er meer drugs gebruikt rondom het jongerencentrum. Ook zijn vader vond het niet goed dat hij er nog langer heen ging vanwege het drugsgebruik rondom het jongerencentrum. De andere leerlingen van de scholen waren niet op de hoogte van een alcoholvrije voorziening.

Op de vraag die gesteld werd; wat voor een alcoholvrije voorziening ze graag wilden zien reageerden de leerlingen enthousiast en verschillend. Het onderstaande rijtje geeft aan wat de jongeren graag zouden willen zien:

- Jongerencentrum/Soos
- Meer teenage party's maar dan de leeftijd verhogen, dat er minder jongeren van 12 en 13 jaar komen
- Muziekfestival
- Groot hotel, met verschillende verdiepingen voor verschillende leeftijden en doelgroepen
- Een georganiseerde alcohol vrije jongeren vakantie
- Nieuwe winkels die 's avonds in het weekend open zijn.

Uit de groepsgesprekken blijkt dat de jongeren elkaar enthousiast maken met de ideeën die ze hebben. Op de vraag of ze ook gebruik gaan maken van de voorzieningen wordt er verschillend gereageerd. Zo vertelde een jongen dat hij zeker naar het jongerencentrum zou gaan als dit er zou komen, waarop een klasgenoot hem bevestigt. Een ander meisje zou geen gebruik maken van een jongerencentrum omdat er vaak weinig wordt georganiseerd. Over de teenage party's zijn de meeste jongeren die hun 15 jarige of 16 jarige leeftijd hebben bereikt het eens. Er moeten meer teenage party's komen waar geen alcohol wordt geschonken maar dan moet de leeftijd omhoog. Een doorsnee teenage party die in Zaal Dijk, Takens of Crazyhorse wordt georganiseerd is vanaf de leeftijd van 12 tot 16 jaar. De 15- en 16 jarigen zouden graag willen zien dat de leeftijd van 12 jaar dan verhoogd wordt. "Er lopen te veel kleine kinderen rond op de teenage party" aldus een 15 jarige meisje van de school 'de Nieuwe Veste'.

Deel 3 Conclusie, discussie en aanbevelingen

Conclusie

Sinds 2005 wordt er op diverse niveaus getracht om de gezondheid van jongeren in Nederland te verbeteren. Het alcoholgebruik voor jongeren onder de 24 jaar is ongezond en zou moeten worden verminderd. Zo ontstond rond 2008 de campagne 'Fris over Drank' in de Gemeente Hardenberg. Dit project kent een totale aanpak ter preventie van (overmatig) alcoholgebruik. Het project richt zich op de jongeren zelf, ouders van jongeren en andere opvoeders. Maar ook wordt er gericht op de fysieke en sociale omgeving van de jongeren. Dit project richt zich op de leerlingen van diverse VO-scholen en VSO-scholen in de Gemeente Hardenberg. Door middel van dit project probeert men inzicht te krijgen in de wensen en behoeften van jongeren in de desbetreffende gemeente. Dit gaat over het gebruik van alcohol en de wensen en behoeften na de wetswijziging. Er wordt getracht een alcoholvrije voorziening te ontwikkelen waar jongeren in het weekend naar toe kunnen. Door het afnemen van diepte-interviews en de groepsgesprekken schrijven wij een adviesrapport voor de Gemeente Hardenberg en in belang van Geeske Roos, die het project heeft opgezet.

Uit het bovenstaande zijn de drie deelvragen beantwoord, door middel van de beantwoording van deze drie vragen kan de hoofdvraag worden beantwoord.

De hoofdvraag luidt: Hoe zien jongeren uit het VO/VSO in de gemeente Hardenberg hun zaterdagavond na de wetsverandering van 1 januari 2014?

De deelvragen waren als volgt:

- Waar vullen jongeren hun zaterdagavond in voor de wetsverandering?
- Waarmee vullen jongeren hun zaterdagavond in voor de wetsverandering?
- In welke mate zijn er voorzieningen voor een alcoholvrije avond? Zo ja, wat zijn deze voorzieningen? Zo nee, wat zouden de jongeren graag anders zien?

Uit de gegevens komt naar voren dat veel jongeren het niet eens zijn met de wetswijziging die inmiddels plaats heeft gevonden. Jongeren besluiten om hun gedrag niet aan te passen of om juist stiekem te gaan drinken tot dat het wel legaal is om alcohol te drinken. De voorzieningen die er op dit moment zijn, zijn niet voldoende om jongeren een alcoholvrije avond te bezorgen. Uit de diepte-interviews en de groepsgesprekken is een aantal voorstellen naar voren gekomen. De meest genoemde alcoholvrije voorzieningen zijn: een jongerencentrum, een groot evenement/feest en de hoeveelheid en leeftijd van de teenage party's.

Jongeren zien de toekomst dus redelijk positief in, ze zijn het niet eens met de wetswijziging maar ze hebben wel een aantal ideeën voor voorzieningen in de Gemeente Hardenberg. Wanneer de Gemeente Hardenberg in samenwerking met de jongeren een voorziening kan realiseren kan er voor worden gezorgd dat de jongeren een alcoholvrije avond hebben. Dit adviesrapport is gebaseerd op de gegevens van een tussenmeting in samenwerking met GGD IJsselland. Het uiteindelijke doel zal met dit adviesrapport niet worden behaald: namelijk het uitstellen en verminderen van het alcoholgebruik onder jongeren in de Gemeente Hardenberg. De basis hiervoor kan wel worden gelegd naar aanleiding van dit adviesrapport. Door middel van de interviews met jongeren is er een duidelijk beeld geschept van wensen en behoeften van deze doelgroep. Wanneer voor een deel aan de wensen en behoeften van de jongeren kan worden voldaan kan dit leiden tot alcoholvermindering onder jongeren. Tevens kunnen jongeren ook alcoholvrije avonden op een positieve manier beleven, dit kan tot gevolg hebben dat jongeren pas gaan drinken wanneer men de legale leeftijd heeft bereikt.

Discussie

Uit de resultaten is naar voren gekomen dat jongeren het niet eens zijn met de wetswijziging. De vraag die hierbij naar voren komt is: waarom niet? Jongeren in de Gemeente Hardenberg drinken graag een alcoholhoudende drank in het weekend. Door de wetswijziging mogen jongeren van 16 jaar dit ineens niet meer. Wanneer jongeren beter worden ingelicht door diverse instanties zou dit gedrag kunnen veranderen. Toch wordt de gedachtegang van de jongeren wel begrepen. Wanneer je op dit moment legaal mag drinken is het vreemd dat dit over een paar maanden ineens niet meer mag. Het is lastig voor jongeren om dit gedrag ineens vlekkeloos aan te passen.

Om jongeren te helpen een alcoholvrije avond op een positieve manier te beleven wil de Gemeente Hardenberg een alcoholvrije voorziening in het leven roepen. Deze voorziening wordt speciaal voor jongeren ontwikkeld zodat zij, een leuke avond kunnen hebben zonder alcohol. Hierin is het van belang om jongeren te laten ervaren dat er ook nog leuke avonden bestaan zonder alcohol. Uit de diepte-interviews en groepsgesprekken is naar voren gekomen dat jongeren een avond leuker vinden met alcohol. Door goed te luisteren naar de mening van de jongeren kan een leuke voorziening worden gecreëerd. Dit moet dan wel in samenspraak met de jongeren gaan, anders is het lastig om het gedrag van jongeren te verbeteren. Wanneer de voorziening veel jongeren niet aanspreekt zal het gedrag van de jongeren in het weekend waarschijnlijk niet veranderen.

Door middel van het afnemen van interviews en van groepsgesprekken kan er veel uit de jongeren worden gehaald. Dit willen zeggen dat jongeren niet alleen hun eigen mening vertellen maar ook naar die van anderen luisteren. Dit kan een domino-effect teweeg brengen: Jongere 1 verteld dat hij een jongerensoos wil, jongere 2 had hier nog niet aan gedacht maar vind het een leuk idee en gaat hier verder op in. Jongere 3 voegt nog wat extra's toe aan dit idee zodat iedereen inspraak kan hebben op een idee. Wanneer je met één persoon om tafel zit zou dit niet snel gebeuren, in een groepsgesprek is de interactie een stuk groter. Het interessante van de groepsgesprekken is de interactie tussen de jongeren en deels ook de leraren. Door naar elkaar te luisteren en met elkaar mee te denken kan er veel gecreëerd worden. De groepsgesprekken hebben een positief effect gehad op ons onderzoek.

Het zou nuttig zijn om een vervolgonderzoek te doen. De resultaten die in dit rapport worden gegeven zijn vrij globaal. Het is belangrijk om een specifieke voorziening te ontwikkelen. In dit rapport worden alleen een aantal feiten gegeven over de mogelijke voorzieningen. Door in overleg te gaan met de jongeren kan alleen een juiste voorziening worden gecreëerd. Dit rapport geeft alleen een eerste aanzet, door middel van het vervolgonderzoek kan een daadwerkelijke voorziening worden gecreëerd.

In Boxmeer gaat 24 januari het eerste alcoholvrije café open. Hier zou ook onderzoek naar gedaan kunnen worden, want hoe gaat dit lopen en hoe reageren de jongeren uit Boxmeer hier op? In de krant de Gelderlander stond een stuk hierover. De eigenaar had zijn twijfels over het alcoholvrije café, maar een vriend uit Amerika overtuigde hem. (De Gelderlander 2014)

Aanbevelingen

Hieronder worden de aanbevelingen beschreven aan de hand van de conclusie.

Onze voornaamste aanbeveling zou zijn dat de jongeren betrokken worden bij de keus voor een voorziening. Het is belangrijk de jongeren te laten spreken. De jongeren zouden in de toekomst de alcohol vrije voorziening immers gaan gebruiken. Als er een budget zou zijn voor de voorziening, is het belangrijk om op dat moment naar de wensen en behoeften van de jongeren te informeren. Zo zou er ook een grotere kans zijn dat de voorziening succesvol wordt gebruikt. Tevens zou dit ook een onderzoeksonderwerp kunnen zijn voor in de toekomst.

Het blijkt uit het doen van de groepsgesprekken dat deze nuttig zijn geweest. Dit bleek uit dat de jongeren elkaar aan gingen vullen over de voorziening. Ook kregen ze zo meer ideeën over welke voorziening ze leuk zouden vinden. De jongeren vulden elkaar aan in de groepsgesprekken. Daarentegen kwam er naar voren dat er tijdens de diepte-interviews minder initiatief kwam naar een nieuwe alcoholvrije voorziening. De jongeren hadden vaak geen inspiratie. Dit zou in een volgend onderzoek op een andere manier gedaan kunnen worden. Verder weten we niet 100% zeker dat de jongeren een valide antwoord hebben gegeven. Als project groep hebben wij dit wel het idee gekregen, maar kunnen dit niet bewijzen.

Onze tweede aanbeveling zou zijn dat er gekeken wordt naar waar een voorziening geplaatst zou moeten worden. In welke stad of dorp hebben ze het meeste behoefte aan een voorziening? Op welke plek is het meest kans van slagen dat de voorziening goed gebruikt wordt? Welke omgeving zorgt voor het minst problemen met oog op alcohol en drugs gebruik? Dit zou nog onderzocht kunnen worden.

Ten derde is het belangrijk dat als er een alcoholvrije voorziening voor de jongeren komt dat er aandacht wordt gegeven aan de promotie van de voorziening. De jongeren zijn op dit moment niet op de hoogte of er voorzieningen zijn. Mocht er een voorziening komen voor de jongeren is het belangrijk dat ze weten dat er een voorziening is. Dit zou dan eventueel door middel van social media, op school etc. bekend gemaakt kunnen worden. Ook is het dan van belang om naar de mening van jongeren te blijven vragen door middel van een evaluatie moment. Wat vinden de jongeren van de alcoholvrije voorziening, wat missen ze en wat zien ze graag anders?

Als laatste zou er onderzoek gedaan kunnen worden naar de huidige voorzieningen en faciliteiten. Hierbij valt te denken aan Crazy Horse, cafés en supermarkten. Hoe gaan de supermarkten om met het beleid? Gaan ze sterke dranken verkopen in de supermarkt en niet meer in de slijterij? Hoe gaan uitgaansgelegenheden om met de leeftijdsgrens? Wordt de leeftijd dat ze naar binnen mogen 18 jaar of blijft deze 16 jaar? En hoe gaan ze dan om met het alcoholbeleid? Bij teenage party's is de leeftijd nu tot 16 jaar, wordt deze dan 18 jaar? Dit zijn allemaal interessante vragen die beantwoord zouden kunnen worden. Deze antwoorden zouden ook mee helpen naar een te realiseren alcohol vrije voorziening.

Literatuurlijst

- Bovens, R. H. L.M. , H. Gortworst, E. Kobus, S. Meines, R. van Rikxoort, 2011, *alcohol en opvoeding*, focusgroeponderzoek jonge ketenbezoekers in de Gemeente Hardenberg, Windesheim, Zwolle
- Casey, B.J., T.J. Trainor, J.L. Orendi, A.B. Schubert, L.E. Nystorm, J.N. Giedd, et al., 1997, A Developmental Functional MIR Study of preforantal activation during Performance of a Go-No-Go Task. *Journal of Cognitive Neuroscienc*, 9, 835-847
- De Gelderlander, 2014, 1e alcoholvrije café in Boxmeer, *De Gelderlander*
URL: <http://www.gelderlander.nl/regio/maasland/1e-alcoholvrije-caf%C3%A9-in-boxmeer-1.4163951>
Laatst gezien op: 07-01-2014
- Engels, R.C.M.E., M. Kleinjan, R. Otten, 2013, De rol van ouders bij alcoholgebruik van adolescenten, *stand van zaken*, Behavioural science intstitute, Radboud Universiteit Nijmegen
- Mutsaers, K., J.W. Blekman, H.C. Schipper, 2007, *Licht verstandelijk gehandicapten en middelengebruik. Wat is er tot op heden bekend?*, Trimbos-instituut, Utrecht
- Rigter, J., 2010, 2010, *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*, Bussum
- Rijksoverheid, (datum onbekend), *Alcohol* (webpagina), Wetswijziging, Rijksoverheid
Url: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/alcohol>
Laatst gezien op: 14-10-2013
- Rijksoverheid, (datum onbekend), *Jongeren en Alcohol* (webpagina), Rijksoverheid
URL: http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/alcohol/jongeren-en-alcohol?utm_campaign=sea-t-gezondheid_en_zorg-a-jongeren_en_alcohol&utm_term=%2Balcoholgebruik%20%2Bjeugd&qclid=CLCHmND39bkCFeXMTAodxFqAfQ
Laatst gezien op: 14-10-2013
- Tapert, S. F., L. Caldwell, C.M.A. Burke, 2005, Alcohol and the adolescent brain – human studies, *Alc res nd Health*, 28, 205-212
- Trimbos intituut, jaartal onbekend, *Factsheet Adolloscente Hersenontwikkeling en Alcoholgebruik*
- Verdurmen, J., 2008, *Alcoholgebruik onder jongeren: hoe vaak en met welke gevolgen?*
URL: <http://han2.windesheim.nl/han/hboVoorsprong/www2.bsl.nl/hbovoorsprong/>
Laatst gezien op: 11-11-2013
- Zoon, M., 2013, *Wat werkt bij jeugdigen met een licht verstandelijke beperking?*, Nederlands Jeugd Instituut
URL: http://www.nji.nl/nl/Watwerkt_LVB.pdf
Laatst gezien op: 17-12-2013

Bijlagen

Bijlage 1

Diepte-interviews

Interview 1

Jongen 16 jaar woont binnen de Gemeente Hardenberg. Hij gaat naar school op de Hoeksteen in Hardenberg. Tevens woont hij ook binnen de Gemeente Hardenberg. Hij heeft een vriendengroep waar hij veel tijd mee besteed. Deze vriendengroep bestaat voornamelijk uit jongens. Ze hebben met zijn allen 1 hobby en dat is gamen. Er wordt veel bij elkaar gegamed bij een vriend thuis. De jongen zegt: “tijdens het spelen van de games drinken wij geen alcohol, maar gewoon fris”. De jongen gaat niet veel uit, af en toe naar de Teenage party in Crazy Horse of Takens. De jongen geeft wel een keer een biertje te hebben gedronken samen met zijn ouders, maar vond dit niet lekker. De jongen werkt als vakkenvullen bij een supermarkt, en verdient zo een kleine bijdrage. Hij geeft dit geld niet uit aan alcohol omdat hij geen alcohol drinkt. Zijn ouders zijn op de hoogte dat hij geen alcohol drinkt en vinden dit prettig dat hij er verstandig mee omgaat. Thuis zijn er wel regels omtrent de alcohol, de jongen moet zich ook houden aan de nieuwe wet die komt. De jongen vindt het niet erg dat de wet veranderd wordt, hij drinkt geen alcohol en weet dat het ook slecht voor zijn gezondheid is. Zijn gedrag zou dan ook het zelfde blijven. Na de vraag of er ook alcoholvrije voorzieningen zijn binnen de Gemeente Hardenberg geeft hij aan niet te kunnen bedenken dat deze er zijn. De jongen zou het leuk vinden als er een jongerencentrum komt binnen de Gemeente Hardenberg waar af en toe leuke activiteiten worden georganiseerd. Ook geeft hij aan hier dan wel met zijn vrienden naar toe zou willen gaan.

Interview 2

Jongen 16 jaar, woont in binnen de Gemeente Hardenberg. Wil graag iets met trekkers gaan doen later. Hij gaat veel om met kameraden. Met deze kameraden hebben ze een keet, waar ze elk weekend samen komen. De keet staat bij een vriend thuis. In deze keet wordt er ook alcohol gedronken. De meeste vrienden zijn al 16 jaar en ouder en mogen ‘alcohol nuttigen’. De wetsverandering komt al gauw ten sprake. De jongen geeft aan het onzin te vinden dat de wet wijzigt omdat hij en vele anderen toch wel aan alcohol kunnen komen als hij dat zou willen. Dit doordat hij oudere vrienden heeft die al wel 18 zijn en de alcohol voor hem kunnen halen. Zijn ouders zijn op de hoogte dat hij alcohol drinkt. De jongen geeft aan dat hij alcohol mag drinken alleen dit wel met mate. Hij zegt: ‘van mijn ouders mag ik alcohol drinken maar ik hoeft niet lazarus thuis te komen’. Een alcoholvrije voorziening lijkt de jongen niet erg leuk. Hij geeft aan met alcohol meer plezier te hebben dan zonder omdat ook zijn vrienden alcohol drinken. Als niemand alcohol zou drinken zou hij het ook wel leuk kunnen hebben.

Interview 3

Meisje van 15 op de “Nieuw Veste”, woont binnen de Gemeente Hardenberg. Het meisje geeft aan dat ze weet dat de wet wordt gewijzigd. Ze verteld dat de leeftijd wordt verhoogd van 16 jaar naar 18 jaar. Ik geef aan dat dit klopt en vraag aan haar wat ze er van vindt. Het meisje antwoord daarop: ‘belachelijk’. Ze vindt het belachelijk omdat ze dan nog steeds zelf geen alcohol kan halen. Daarop volgend geeft ze aan dat ze in het weekend alcohol nuttigt. Haar ouders weten niet dat ze alcohol drinkt. Ze geeft aan dat ze geen alcohol mag drinken. Het meisje heeft veel vrienden waarmee ze rond “hangt” en uitgaat naar discotheken. Een alcoholvrije voorziening zoals een jongerencentrum lijkt haar niet veel aan en zou hier dan ook niet naar toe gaan. Ze geeft aan dat een groot evenement of feest waar geen alcohol wordt geschonken haar wel leuk lijkt. Hier moeten dan wel leuke artiesten komen.

Interview 4

Een jongen van 15 jaar op de Nieuwe Veste. De jongen woont binnen de Gemeente Hardenberg. De jongen geeft aan te weten waarom de wet gewijzigd wordt. Hij zegt: 'de wet wordt gewijzigd omdat alcohol schadelijk is voor je hersenen'. Daar op volgende wordt hem de vraag gesteld wat hij van de wetwijziging vindt. 'ik vind het aan de ene kant wel goed dat de wet gewijzigd wordt en aan de andere kant niet. Ik vind het goed omdat het beter is voor je gezondheid maar aan de andere kant vind ik het erg jammer dat ik nu nog 3 jaar moet wachten voordat ik zelf alcohol mag drinken en mag ophalen'. Hij drinkt nu af en toe wel eens alcohol, bier of WKD. Zijn moeder heeft dit in de koelkast staan en geeft dit dan aan hem. Hij geeft aan dat hij van zijn moeder wel alcohol mag drinken als het maar niet te veel is. Hij drinkt altijd alleen thuis en af en toe. De jongen vindt een game avond leuk als alcoholvrije voorziening. Ook lijkt hem leuk dat er feesten zijn waar geen alcohol gedronken wordt.

Interview 5

Meisje 14 jaar gaat veel om met een meisje uit haar klas. Ze komen dan bij elkaar en hebben zo een gezellige avond. Het meisje geeft aan dat er geen alcohol wordt gedronken al ze samen zijn in het weekend. Thuis heeft ze 1 keer wat gedronken met haar ouders. Het meisje is op de hoogte dat de wet gewijzigd wordt en heeft hier geen problemen mee. Het meisje gaat af en toe naar teenage party en geeft aan dit erg leuk te vinden. Het meisje heeft nog niet na gedacht hoe ze haar tijd zou invullen als de wet gewijzigd is. Het meisje vindt het leuk om te shoppen en zou graag een Primark of meer koopavonden willen in Hardenberg om te gaan shoppen als alcoholvrije voorziening. Verder vindt ze dat er weinig teenage party's worden georganiseerd. Zo rond de een keer in de maand, ze zou graag willen dat dit dan vaker is zodat ze hier heen kan gaan.

Interview 6

Meisje van 14 jaar woont binnen de Gemeente Hardenberg. Ze zit op de Rebound. Het meisje weet dat de wet gewijzigd wordt omdat er ongezond voor je is. Ze vindt het aan de ene kant wel goed en aan de kant niet goed. Ze vindt het wel goed omdat het ongezond voor je is en omdat het niet goed is voor je hersenen. Aan de andere kant vind ze het niet goed omdat er toch wel alcohol gedronken blijft worden onder de 18 jaar en dat jongeren toch wel aan de alcohol kunnen komen. Ze denkt kortom dat de jongeren zich niet aan de wet gaan houden. Het meisje drinkt af en toe alcohol met vrienden. En gaat dan voornamelijk naar een keet. Als er teenage party is gaat zie hier ook af en toe naar toe. Ze geeft aan niet te weten of er alcohol vrije voorzieningen zijn. Vervolgens geeft ze aan dat ze teenage party's leuk vindt om heen te gaan. Het lijkt haar leuk als er meer teenage party's komen waar ze naar toe zou kunnen gaan als alcoholvrije voorziening.

Interview 7

Jongen 15 jaar woont binnen de Gemeente Hardenberg en gaat naar school op de Rebound. De jongen geeft aan af en toe wel alcohol te nuttigen. Hij vindt de wetwijziging maar stom omdat hij vindt dat het eigen verantwoordelijkheid is om alcohol te gaan drinken. De jongen blijft wel alcohol drinken ook na dat de wet gewijzigd wordt. Hij gaat met zijn vrienden regelmatig naar een keet waar ook alcohol gedronken wordt. Hij ziet het nut van een alcoholvrije voorziening ook niet in. Als hij veel geld zou hebben zou hij een grotere keet neer zetten waar hij kan zitten met zijn vrienden.

Interview 8

Jongen 15 jaar woont binnen de Gemeente Hardenberg. Hij gaat naar school op de Rebound. De jongen geeft aan het niet eens te zijn met de wetswijziging. Hij zegt: 'er wordt meer vrijheid afgenomen van ons, en ik denk dat er misschien wel meer gedronken gaat worden door de wetswijziging omdat het niet mag'. De jongen vult zijn zaterdagavonden nu met vrienden in. Ze hangen voornamelijk op straat en bij vrienden thuis. De jongen drinkt geen alcohol. Als alcoholvrije voorziening zou hij een jeugdhonk of jeugdsoos wel leuk vinden. Wel zegt hij dat hier dan wat mee gedaan moet worden. De jongen geeft aan dat er een jeugdhonk was maar hier weinig mee gedaan werd.

Interview 9

Jongen 13 jaar. De jongen woont binnen de Gemeente Hardenberg. De jongen is gestart met drinken en roken op 12 jarige leeftijd. Zijn ouders zijn hier niet van op de hoogte en weten dit dus niet. De wetswijziging vindt de jongen geen probleem. Hij zegt: 'ik heb genoeg vrienden die ouder zijn en wel drank mogen ophalen'. De jongen gaat de zaterdagavonden naar een keet samen met zijn vrienden. Aan alcohol komt hij dus wel. Hij heeft geen idee wat voor een alcoholvrije voorziening hij neer zou kunnen zetten, het maakt hem niks uit.

Diepte-interview

1

Het eerste interview was met een meisje van 16 jaar oud die op de Hoeksteen zit, ze doet de basis. Het meisje woont in Dedemsvaart. In het weekend gaat ze met vrienden en met haar vriend op stap. Haar vriend is 17 jaar oud.

Dit meisje drinkt wel alcohol. Het mag ook van haar ouders, maar wel met mate. Ze willen niet dat ik ieder weekend dronken thuis kom. In het weekend gaat ze naar de Crazy horse, takens of een kroeg in Dedemsvaart. Ze gaat ook af en toe naar de keet, maar dit vindt ze niet heel erg leuk. Vaak gaat ze wel voordrinken met haar vrienden bij iemand thuis, dan krijgen ze het van de ouders. Ze werkt bij Ponypark slagharen en zo komt ze aan haar geld om uit te gaan.

Ik vind de wetwijziging een domme regel zegt ze. De jongeren komen sowieso wel aan drank, er zijn altijd wel mogelijkheden namelijk. Bijvoorbeeld van jongeren die ouder dan 18 zijn of van ouders. De wet wordt gewijzigd, omdat er veel dronken jongeren zijn, jongeren die coma zuipen en in het ziekenhuis terecht komen en er zijn veel ongelukken. De wetswijziging is moeilijk want het is lastig om de jongeren die nu 16 zijn alcoholgebruik te gaan verbieden. De Gemeente Hardenberg heeft volgens haar niet voldoende leuke dingen om te doen in het weekend. Ze stelt voor om leuke evenementen door de gemeente te laten organiseren waar geen drank aanwezig bij is. Het begrip Happy drinks kent ze niet, maar het lijkt haar wel een leuk idee om dat dan te schenken bij een evenement. Er is dan namelijk wel iets wat een lekker smaakje heeft wat de jongeren aan zou kunnen spreken.

Diepte-interview

2

Het tweede interview was met een meisje van 16 jaar oud die op de Hoeksteen zit. Het meisje woont in ?. In het weekend gaat ze op stap met haar vrienden, dan gaat ze bij vrienden thuis zitten of ze gaat naar de keet. De keet staat bij een vriend thuis, momenteel haalt die jongen zelf nog de drank voor de keet. Als vanaf januari de wet gewijzigd wordt gaan zijn ouders dit doen of vrienden die wel 18 jaar of ouder zijn. Daarnaast gaat ze ook wel eens naar een discotheek.

Dit meisje drinkt wel alcohol, maar met mate zegt ze zelf. Haar ouders vinden het geen probleem als ze af en toe wat drinkt, als het maar niet te veel is. Ze dronk voordat ze 16 jaar was al wel in de keet. Vaak gaat ze van tevoren indrinken in de keet, omdat het zo duur is in een discotheek. Het geld voor uitgaan krijgt ze van haar ouders, ze kan namelijk niet werken in het weekend, want ze zit op voetbal.

Ze vindt de wetswijziging aan de ene kant goed, want veel vrienden van haar weten de grens wat betreft alcohol drinken niet en gaan dan rare dingen doen. Ze verteld dat het slecht is voor je hersenen en dat daarom de wet gewijzigd gaat worden.

Het meisje geeft aan dat Gemeente Hardenberg leuke feestjes zou kunnen organiseren waarbij geen alcohol wordt geschonken. Volgens haar drinken sommige jongeren alleen maar omdat het 'stoer' is. En ze zegt ook; ik kan het altijd leuk hebben zonder drank. Iedereen moet het zelf leuk maken als je ergens bent. Met drank in het spel is er ook vaker ruzie.

Diepte-interview

3

Het derde interview was met een jongen van 14 jaar oud die op de Nieuwe veste zit. In het weekend doet hij aan motorcross. Hij gaat vaak naar Duitsland om te motorcrossen. Daarna is er altijd een feest. Hij gaat soms naar de keet en hij zegt ik heb thuis een soort keet. We zitten vaak in de zomervakantie bij mij om samen te relaxen, er wordt geen alcohol geschonken. Af en toe ga ik ook wel eens naar teenage-party's van Takens, maar ik vind het erg duur. Voor een cola'tje betaal ik daar twee euro terwijl ik in de winkel daar een hele fles voor kan halen. Het zou goedkoper moeten worden als ik er vaker heen zou willen gaan.

Hij drinkt wel eens af en toe bier en vooral Grolsch stender. Hij krijgt het van zijn ouders, maar zijn ouders vinden het niet goed als hij te veel zou drinken. Het heeft ook te maken met dat het niet goed is, omdat hij aan motorcross doet.

Hij vindt de wetswijziging eigenlijk wel goed, maar aan de andere kant niet. Het is voor ons niet leuk. Maar het is ook wel goed, omdat het is slecht voor je. Sommigen die al 16 jaar vinden het heel kut.

In de Gemeente Hardenberg zou het leuk zijn als er een motorcrossbaan zou komen, waar jongeren zouden kunnen crossen.

Diepte-interview

4

Het vierde interview was met een jongen van 15 jaar oud die op de Nieuwe veste zit. In het weekend ben ik veel aan het voetballen of aan het fitnissen. Ik ga ook vaak met vrienden weg, dan zitten we bij vrienden thuis of bij vrienden in de keet. Er wordt dan wel af en toe alcohol gedronken.

Hij drinkt wel eens alcohol met zijn vrienden. Als er speciale gelegenheden zijn krijgt hij het ook van zijn ouders. De ouders vinden het van die jongens vinden het goed dat ze wel eens wat drinken. Maar het moet wel met mate gebeuren. Zijn ouders gaan wel iets strenger worden als de grens verhoogt gaat worden naar 18 jaar.

Hij vindt de wetswijziging wel oké, maar verwacht dat heel veel jongeren die al 16 zijn geweest het niet leuk vinden. Ze mogen eindelijk drinken en dan wordt het allemaal weer afgekapt.

Hij vindt dat je het zelf leuk kan maken in het weekend of dit nou met drank is of zonder drank, je hebt het zelf in de hand. Hij zou het wel leuk vinden als er in de Gemeente Hardenberg een Pannaveld zou komen. Het is lastig om iets te bedenken zegt hij, want iedereen vindt weer iets anders leuk om te doen.

Diepte-interview

5

Het vijfde interview was met een jongen van 14 jaar oud die op de Rebound zit. De jongen woont in Ommen en in het weekend is hij veel aan het sporten en gaat uit met zijn vrienden. Hij gaat dan bijvoorbeeld naar Zaaldijk in Lemmeveld of naar de teenage-party van Takens. Hij gaat nooit naar de keet.

Deze jongen drinkt geen alcohol, de reden hiervoor is dat hij aan topsport doet en hij epilepsie heeft wat niet samengaat met drank zegt hij zelf. Hij vindt het goed dat de wetswijziging gaat plaatsvinden, want hij moet iedereen thuis brengen omdat ze dan te veel hebben gedronken. Hij verteld dat een vader van een vriend bij de vereniging van atletiek heeft uitgelegd waarom de wetswijziging gaat plaatsvinden. Hij verteld dat het komt doordat het erg slecht is voor je lichaam en dat je hersenen nog in de groei zijn en dat er steeds meer jongeren heel veel gaan drinken.

Diepte-interview

6

Het zesde interview was met een meisje van 17 jaar oud die op de Rebound zit. Het meisje woont in Slagharen. Als ze uitgaat gaat ze naar de kroeg bij haar in de buurt, deze kroeg heet De Bar. Hier gaat ze met haar vrienden heen, ze gaat overigens nooit naar de keet.

Dit meisje drinkt wel alcohol, dit in het weekend en dan is ze vaak wel aangeschoten. Haar ouders vinden het goed dat ze drinkt, want haar ouders weten dat ze haar grenst wel weet. Ik was 12-13 toen ik voor het eerst alcohol heb gehad, dit was met vrienden. Ik ben momenteel 17 jaar en kan nu nog mijn eigen drankjes kopen. Als de grenst veranderd wordt ga ik toch stiekem blijven drinken, mijn vrienden zijn wat ouder en die kunnen het voor mij kopen.

Ik vind de wetwijziging op zich wel oké zegt ze, maar ze snapt het niet waarom. Ze zegt ik snap wel dat het slecht is voor je, maar het is niet eerlijk tegenover de jongeren die nu wel mogen drinken. Sommigen gaan in opstand en de meesten krijgen toch wel drank zegt de leerling. Ze verteld ook dat ze zich heeft verdiept in wat de wetwijziging precies inhoud, omdat het ook voor haar van kracht is.

Ze vindt dat er geen goeie voorzieningen in de Gemeente Hardenberg voor de jeugd is. Ze komt met het idee voor een jeugdcentrum waar ze avonden hebben voor verschillende groepen. Bijvoorbeeld een groep met mental heads etc. En waar dan bijvoorbeeld filmavonden georganiseerd kunnen worden.

Diepte-interview

7

Het zevende interview was met een jongen van 14 jaar oud die op de Rebound zit. De jongen woont in Marienberg en gaat eigenlijk nooit uit. Hij is in het weekend altijd thuis aan het darten in zijn eentje. Hij heeft geen zin om ergens anders heen te gaan.

Deze jongen drinkt geen alcohol en heeft het ook nog nooit geprobeerd. Hij weet dan ook niet wat zijn ouders hiervan vinden, hij heeft hier ook nog niet met ze over gepraat. Hij zegt dan ook dat het hem niet uitmaakt dat de wetwijziging plaats gaat vinden.

Hij vindt er voldoende voorzieningen in de Gemeente Hardenberg zijn en dat hier ook niks aan veranderd hoeft te worden als de wet gaat wijzigen.

Diepte-interview

8

Het achtste interview was met een jongen van 15 jaar oud die op de Rebound zit. De jongen woont in Hardenberg. Hij gaat vaak met zijn vrienden op pad in het weekend. Hij gaat dan met vrienden bij iemand thuis zitten en af en toe naar de teenage-party van Takens. Hij zegt dat hij nooit naar de keet gaat en dat dit ook niks voor hem en zijn vrienden is.

Deze jongen drinkt geen alcohol maar heeft het wel eens geprobeerd. Hij heeft het samen met vrienden geprobeerd. Één van zijn vrienden die is al 16 jaar en heeft het voor hem en zijn vrienden gekocht. Zijn vrienden drinken nog wel alcohol, maar hij zelf drinkt niet omdat hij moslim is. Wat hem betreft maakt het niet uit dat de wetwijziging gaat plaatsvinden, want hij drinkt toch niet.

Hij vindt dat er aan voorzieningen in de Gemeente Hardenberg wel iets meer mag komen. Hij had het over een jeugdsoos/jongerencentrum waar je bij elkaar kunt komen en waar verschillende activiteiten georganiseerd zouden kunnen worden.

Diepte-interview

9

Het negende interview was met een meisje van 17 jaar oud die op de Rebound zit. Dit meisje woont in Dedemsvaart. Zij gaat met vrienden uit naar de keet of naar een uitgaansgelegenheid. De uitgaansgelegenheid is elke keer verschillend.

Dit meisje drinkt in het weekend alcohol, het verschilt per keer hoeveel zij drinkt. Op haar 12^e kreeg zij voor het eerst een glas bier van haar ouders. Haar ouders hoopten dat ze het niet lekker vond, maar dit is mislukt volgens haar. Vanaf haar 15^e lukte het haar om zelf aan de drank te komen in supermarkten, in de keet en bij uitgaansgelegenheden. De leerling geeft aan dat ze na de wetwijziging nog alcohol zal blijven drinken, haar vriend is sowieso 18 jaar en kan het voor haar halen. Ze weet niet wat haar ouders ervan vinden dat ze drinkt, ze tolereren het wel en hebben hier thuis geen regels over.

De leerling vindt de wetwijziging niet slim. Er komen volgens haar dan sneller ongelukken, want je mag op je 16 al beginnen met je autorijbewijs, nu konden ze wennen aan alcohol en weten ze hoe ze er mee om moeten gaan. Als het naar 18 gaat en vanaf je 18e mag je alleen rijden dan weten ze de grenzen niet wat betreft alcohol niet.

Ze vindt dat er niet voldoende voorzieningen zijn in de Gemeente Hardenberg voor jongeren zijn. Ze weet niet wat er wel zou moeten komen. Ze zegt wel dat het iets moet zijn waar leeftijden aan verbonden zijn. Ik wil niet tussen jonkies lopen zegt ze.

Diepte interview 1; De Hoeksteen

Het eerste interview was met een jongen van 15 jaar die op het praktijk onderwijs bij pro Hardenberg zit. De jongen woont in Vroomshoop en gaat meestal met zijn vrienden, neef of familie uit. In de toekomst zal hij vaker naar keten/hokken toe gaan omdat daar zijn vrienden/familie vaak zitten.

Hij drinkt af en toe met toestemming van zijn ouders alcohol, dit mag alleen wanneer er bekenden in zijn omgeving zijn. Hij drinkt meestal een Breezer wanneer hij uitgaat. Hij drinkt veel thuis of in de keet, omdat dit de plekken zijn waar zijn ouders het toevertrouwen om wat te drinken. De keet waar hij in drinkt is van zijn neef, dit zijn tevens ook de plek waar zijn vrienden het meest komen in het weekend. De vrienden of zijn neef zijn bevoegd om alcohol legaal te kopen en deze jongeren kopen het dan meestal om het in de keet op te drinken. De alcohol die ze verstrekken is afkomstig uit de supermarkt. Toen hij voor het eerst alcohol dronk was hij 13 jaar oud. Hij drinkt ongeveer drie à vier keer in het jaar alcohol. Hij besteedt niks aan het kopen van alcohol, omdat hij dit drinkt wanneer zijn ouders er toestemming voor geven. Wanneer zijn ouders er toestemming voor geven krijgt hij geld mee van hun om het te bekostigen. Wanneer hij zelf alcohol koopt kan hij dit bekostigen door zijn baan bij de C1000. Zijn ouders/verzorgers weten dat hij alcohol drinkt en ook wanneer hij dit drinkt. Zijn ouders zijn niet geheel voorstander voor het drinken van alcohol, daarom mag hij het ook alleen af en toe. De regels bij hem thuis zijn dan ook duidelijk volgens hem zelf; hij moet zich netjes gedragen wanneer hij alcohol drinkt en hij vindt het jammer dat het niet vaker mag.

Hij vindt het jammer dat de alcoholwet wordt verhoogd naar 18 jaar, zo moet hij nog twee jaar langer wachten voordat hij mag drinken. Zijn ouders zijn voorstander van de wet, daarom mag hij vanaf 1 januari ook pas echt vanaf 18 drinken van zijn ouders. Hij weet zelf niet waarom de wet wordt gewijzigd en krijgt huisarrest als hij wordt betrapt met alcohol of wanneer hij dit gedronken heeft zonder toestemming. Hij zal zijn gedrag niet veranderen ondanks dat hij het jammer vindt. Hij moet twee jaar langer wachten van zijn ouders en zal zich hier dan ook aan houden. Hij heeft nog geen idee of hij stiekem gaat drinken, dit is nu nog niet aan de orde volgens hem. Hij zou Breezer gaan drinken wanneer dit mag/kan, zijn vrienden drinken bier maar hij vindt dit niet lekker. Hij zou zonder dranken niet eerder naar huis gegaan, wanneer hij nu gaat stappen drinkt hij ook niet. Hij heeft het nog niet meegemaakt dat wanneer hij niet mag drinken eerder naar huis zal gaan, dus verwacht dit ook niet.

Er zijn genoeg alcoholvrije faciliteiten volgens hem om een alcohol vrije avond te hebben. Hij gaat regelmatig naar de teenage party bij Crazy Horse en in zijn keet zit hij ook vaak zonder alcohol. Hij heeft nog nooit van Happy Drinks gehoord, maar het lijkt hem wel interessant/leuk om een keer te drinken. Er is ook een jongerencentrum in Vroomshoop, dit is een leuke plek waar geen alcohol wordt geschonken. De enige opmerking hier is dat er meer activiteiten georganiseerd mogen worden. Hij mist in principe geen mogelijkheden om een leuke avond te hebben, je kunt er zelf ook een leuke avond van maken zonder alcohol. Als geld geen rol zou spelen had hij graag een overdekt attractiepark gezien in het weekend. Waar je onbeperkt naar binnen kunt en de hele avond een leuke avond kunt hebben.

Diepte interview 2; De Nieuwe Veste

Het tweede interview is met een meisje van 13 jaar die op het VMBO van De Nieuwe Veste zit. Ze woont in Ommen en gaat meestal uit met haar vriendinnen. Ze vindt het uitgaan in de toekomst lastig omdat ze graag zou willen drinken.

Ze drinkt bijna nooit alcohol omdat dit nog niet mag. Wanneer ze uitgaat en drinkt is dit veelal bier. Wanneer ze drinkt is dit meestal met familie of vriendinnen. Ze gaat nooit naar een keet omdat ze dit niet leuk vindt en drinken hier dus ook nooit alcohol. Wanneer ze alcohol drinkt krijgt ze het af en toe van haar familie of via oudere vrienden die dan iets voor haar halen. Ze was elf toe ze voor het eerst alcohol dronk, ze drinkt vaak één glas als ze alcohol drinkt. Ze werkt nog niet en betaald ook niks om aan alcohol te komen, dit krijgt ze vaak.

Haar ouders/verzorgers weten dat ze af en toe alcohol drinkt, zo lang dit maar binnen beperken blijft is het geen probleem. Haar ouders vinden alcohol wel slecht maar kunnen er weinig tegen doen. Daarom hopen haar ouders dat ze niet te veel en te vaak wat drinkt. Ze heeft dan ook verder geen regels thuis omtrent alcohol. Wanneer ze wel te veel drinkt zullen er wel gevolgen zijn.

Ze vindt de nieuwe wet maar stom, zoals ze al eerder aangaf wil ze graag drinken tijdens het uitgaan en dat duurt nu nog langer. Haar ouders vinden de wet wel een goed idee, toch vindt ze het raar dat haar ouders zelf wel drinken. Dit komt omdat ze zelf niet mag drinken maar haar ouders wel. Ze denkt dat de wet gewijzigd is omdat er te veel coma zuipers (zoals zij het zeggen) zijn en dat ze daarom willen proberen de leeftijd te verhogen. Zoals eerder vermeld zijn er niet echt regels omtrent alcohol bij haar thuis. Maar als ze echt te veel drinkt krijgt ze een boete of huisarrest van haar ouders. Ze zou haar gedrag niet gaan veranderen door de nieuwe wet, ze vindt de wet daarom ook onzin. Ze gaat straks zeker meer stiekem drinken, wanneer ze ouders is vindt ze ook dat ze meer mag drinken. Als dit niet van haar ouders mag dan doet ze het maar stiekem. Ze gaat graag wijn drinken wanneer ze alcohol drinkt, omdat haar vriendinnen dit ook drinken. Ze zou zonder drank in de toekomst waarschijnlijk wel eerder naar huis gaan, wanneer de avond echt gezellig is zonder alcohol blijft ze misschien wel langer.

Ze gaat meestal naar Crazy Horse wanneer ze uitgaat, dit is voor haar genoeg om één keer in de zoveel tijd uit te gaan. Ze heeft nog nooit van Happy Drinks gehoord, omdat er geen alcohol in zit gaat ze dit waarschijnlijk ook nooit proberen. De mogelijkheden om een avond weg te gaan zijn goed voor elkaar volgens haar. Ze heeft niks nodig om een alcoholvrije faciliteit te bezoeken, ze weten niet anders volgens haar dus hoeft er ook niks te worden verandert. Ze zou graag op de hoogte worden gebracht van de nieuwe mogelijkheden via haar mobiel. Tegenwoordig heeft toch iedereen een mobiel en via een app of social media kan iedereen op de hoogte worden gebracht. Als geld geen rol zou spelen zou ze graag een nieuwe uitgaansgelegenheid willen zien.

Diepte interview 3; De Nieuwe Veste

Het derde interview is met een jongen van 13 jaar dit op het VMBO van De Nieuwe Veste zit. Hij woont in Hardenberg en gaat meestal uit met zijn vrienden. Het uitgaan in de toekomst zal volgens hem niet veranderen, het is geen probleem.

Hij drinkt bijna nooit alcohol en hij drinkt af en toe sterke drank wanneer hij uitgaat. Hij lust geen bier en vindt sterke drank lekker omdat dit fijn in de keel brand. Wanneer hij drinkt is dit met zijn vrienden, die drinken samen met hem af en toe alcohol. Wanneer hij wat drinkt is dit met het indrinken voordat ze gaan stappen. Hij gaat nooit naar een keet en drinkt dus ook nooit in een keet. Hij was 12 toen hij voor het eerst met alcohol in aanraking kwam, maar dit was maar een paar slokjes. Als hij nu alcohol drinkt is dit meestal één glas ongeveer. Hij besteedt zelf geen geld aan alcohol en heeft dus ook geen geld nodig om aan alcohol te komen.

Zijn ouders weten dat hij af en toe drinkt, ze vinden het niet goed maar houden het ook niet tegen. Zijn ouders vinden alcohol slecht en vooral als je het op jonge leeftijd drinkt. Waarom dat was wist hij eigenlijk niet zo goed. Hij heeft een weddenschap met zijn ouders, wanneer hij voor zijn 18^e nooit dronken wordt krijgt hij zijn rijbewijs. Hier wil hij zich aan houden en drinkt daarom niet veel.

De jongen vindt de nieuwe wet slecht. Het zal toch niks veranderen aan het drinken van de jongeren, die komen via anderen toch wel aan drank. Zijn ouders vinden de wet wel goed, die zijn niet zo'n voorstander van alcohol op jonge leeftijd. De wet is volgens hem gewijzigd omdat er te veel coma zuipers zijn in Nederland en dat de overheid daar vanaf wil. Wanneer hij thuis met te veel alcohol op betrapt wordt telt zijn weddenschap niet meer, krijgt hij misschien een boete thuis of zijn mobiel wordt afgepakt. Hij gaat zijn gedrag niet veranderen nu de wet wordt verandert. Hij dronk toch al niet zoveel en dat verandert ook niet de komende jaren. Hij gaat straks af en toe wel stiekem drinken, hij wil wel graag wat meer drinken dan dat hij nu doet. Hij gaat in de toekomst bier drinken, omdat iedereen dit drinkt. Hij zou zonder drank wel eerder naar huis gaan, veel vrienden van hem drinken wel en die blijven allemaal veel langer.

Hij vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn om een leuke avond te hebben, hij gaat regelmatig naar de keet of naar Crazy Horse. Hij heeft nog nooit van Happy Drinks gehoord en hoeft dit ook niet te proberen. Hij mist geen mogelijkheden om een leuke avond zonder alcohol te hebben. Hij vindt het leven op deze manier goed in het weekend en hoeft niks anders te zien nu. Wanneer hij op de hoogte zou worden gebracht heeft hij dit het liefste via de mobiel of een brief aan huis. Dit zijn beste manieren om mensen te bereiken volgens hem. Als geld geen rol zou spelen zou hij graag een mooie, grote soos willen of wat meer avonden weg die georganiseerd worden. Zo is er in het weekend nog wat extra's te beleven dan dat er nu is.

Diepte interview 4; De Rebound

Het derde interview was met een jongen van 13 jaar die op De Rebound in Hardenberg zat. De jongen had ADHD en zat op het VMBO praktijk. Hij woonde in Hardenberg. Hij ging meestal uit met zijn vrienden en had geen problemen met uitgaan in de toekomst, want drinken zou hij blijven doen. Zijn ouders zijn gescheiden en hij woont voornamelijk bij zijn vader die veel bier in de schuur heeft staan.

De jongen drinkt elk weekend met zijn vrienden en hij drinkt alles eigenlijk wel. Voornamelijk drinkt hij bier, wanneer er sterke drank aanwezig is, drinkt hij dit ook. De jongen drinkt voornamelijk met zijn vrienden die een stuk ouder zijn dan dat hij is. Hij drinkt vaak op straat of bij zijn vrienden thuis, thuis drinkt hij nooit. Hij komt nooit in een keet en drinkt hier dus ook nooit. De alcohol komt van zijn vrienden, de meeste vrienden zijn 20 jaar of ouder. Hij was 11 jaar toen hij voor het eerst begon met drinken. Hij deed dit meestal stiekem op straat. Hij drinkt meestal zes of acht flesjes bier als hij alcohol drinkt. Hij neemt meestal van huis een krat bier mee, onopgemerkt zodat zijn vader er niet achter komt. Zijn vrienden nemen dan andere drank mee zodat ze kunnen delen als ze bij elkaar zijn.

De ouders van de jongen weten niet dat hij alcohol drinkt. Zijn vader heeft niet door dat hij wel eens een krat bier meeneemt. Zijn ouders willen het absoluut niet hebben dat hij drinkt en hij is ook wel eens bang dat ze erachter komen. Zijn vader drinkt regelmatig een biertje maar wil niet graag dat hij gaat drinken. Wanneer zijn vader hem betrapt denkt hij dat hij huisarrest en een andere straf krijgt.

Hij baalt zelf van de wet maar het maakt hem ook niet zoveel uit. Hij drinkt nu toch wel en zijn vrienden zijn oud genoeg om drank te halen. In een discotheek zorgt hij ervoor dat zijn vrienden de drank halen zodat hij zelf ook kan drinken. Dit zal in de toekomst in veranderen. Hij weet dat alcohol slecht is voor je hersenen en dat daarom de wet is verandert. Verder verteld hij dat er veel coma drinkers hier in de buurt zijn en dit is dan ook een reden voor de wetswijziging. Zijn gedrag zal dus niet worden veranderd wanneer de wet gewijzigd zal worden. Wel is het jammer dat het langer duurt voordat hij zelf alcohol mag halen. Hij zal zonder drank wel eerder naar huis gaan, meestal drinkt hij nu dus blijft hij ook langer bij vrienden thuis. Wanneer iedereen zou drinken en hij doet dat niet vindt hij de feestjes niks aan. Daarom zou hij wel eerder naar huis gaan.

Op zich zijn er voldoende faciliteiten volgens hem. Wel moet er meer georganiseerd worden bij de verschillende faciliteiten. Wanneer dit niet gebeurt zoals nu vinden de jongeren wel een plekje waar ze een leuke avond kunnen hebben. Dit gaat dan meestal wel samen met drank, wanneer de gemeente dit niet meer wil moeten ze leuke dingen organiseren in het weekend. Dat is het enige wat hij mist, Crazy Horse en zijn vrienden zijn genoeg alternatieven in het weekend om wat leuks te doen. Zelf heeft hij geen idee wat er voor nieuwe faciliteiten zouden moeten kunnen komen. Het enige is activiteiten organiseren in het weekend wat vroeger nog wel eens gebeurde.

Diepte interview 5; De Rebound

Het vijfde interview gaat over een meisje van 16 jaar met een angststoornis die zit op De Rebound en van het VMBO afkomt. Ze woont in Ommen en gaat bijna nooit uit en heeft weinig vriendinnen. Ze ziet het uitgaan in de toekomst zoals het nu is en ondervind weinig problemen van de wetswijziging.

Ze drinkt geen alcohol en wanneer ze uitgaat drinkt ze fris. Wanneer ze in het weekend ergens naartoe gaat is dit vaak naar haar vriendinnen of familie. Haar vriendinnen zijn meestal in het weekend wel weg waardoor ze hier niet vaak bij is. Ze houdt namelijk niet van stappen en alcohol vind ze maar niks. Ze gaat nooit naar een keet want ze is geen boer en drinkt hier dus ook nooit. Ze heeft wel eens een slokje alcohol gehad en dit was rond haar twaalfde van haar ouders. Dit was gewoon om het een keer te proberen maar het was niet zo'n succes. Ze besteedt geen geld aan alcohol en werkt hier dus ook niet voor.

Haar ouders vinden het prettig dat ze nog niet drinkt en misschien wel nooit gaat drinken. Ook al is het zestien op dit moment haar ouders vinden alcohol niet goed. Ze weet heel goed dat het schadelijk is voor je hersenen en dat er steeds meer wordt gedronken door jongeren. Haar vriendinnen gaan ook steeds meer drinken en dat vindt ze niet leuk. Ze durft hier alleen nog niks van te zeggen. Ze mag wel drinken zoals net werd gezegd alleen ze doet dit nooit. Hierdoor zijn er ook geen echte regels voor het gebruik van alcohol.

Ze vindt de nieuwe wet alleen maar goed. Ze merkt wel dat veel jongeren het juist niet goed vinden. Alcohol is niet goed voor je en dat beseft ze maar al te goed. Toch denkt ze dat de wet niet veel gaat uitrichten. De jongeren gaan zich echt niet anders gedragen doordat de wet omhoog gaat. Haar gedrag zal dus niet worden veranderd de komende jaren zoals ze zelf aangeeft. Ze vindt het helemaal niet erg om niks te drinken en voelt zich er eigenlijk wel prettig bij. Ze gaat absoluut niet stiekem drinken en ze weet ook niet zo goed welke alcohol nu lekker is. Wanneer ze een feestje heeft blijft ze daar totdat ze het zelf niet meer leuk vind. Of er nu wel of niet alcohol wordt gedronken maakt haar eigenlijk niet zoveel uit.

Ze zou het leuk vinden als er een jeugdsoos komt waar elk weekend activiteiten zouden worden georganiseerd. Ze denkt dat de jongeren die nu op straat drinken daar eerder naartoe zullen gaan. Wanneer de activiteiten leuk zijn, worden de jongeren vanzelf wel enthousiast. Ze zou er zelf wel graag naartoe willen omdat haar vriendinnen dan misschien ook wel meegaan. Van Happy Drinks heeft ze nog nooit gehoord. Het lijkt haar wel een leuk middeltje om alcohol wat te doen vergeten. Dit komt ook omdat ze zelf geen alcohol drinkt zegt ze zelf. Ze zegt dat het goed is om jongeren via social media of brieven op school/thuis op de hoogte te brengen van diverse activiteiten in het weekend. Verder heeft ze weinig tot geen ideeën wat er nog meer zou kunnen komen om de jongeren een leuke avond te geven.

Diepte interview 6; De Rebound

Tijdens mijn zesde interview en derde op De Rebound heb ik met een jongen van zeventien jaar gesproken die ADHD heeft en eigenlijk niet meer naar school wilt. Hij woont in Hardenberg en zit in het laatste jaar van het VMBO praktijk onderwijs. Hij gaat elk weekend stappen met zijn vrienden of hij zit in de keet. Hij wordt in januari achttien dus de wet maakt voor hem niet zoveel uit, het stappen zal dus niet anders worden in de toekomst. Alleen zijn vrienden zijn nog wat jonger, hier had hij nog niet zo goed over nagedacht.

Hij drinkt vooral bier of bessen in het weekend. De hoeveelheid verschilt per avond, meestal zo'n acht tot 12 flesjes bier of een fles bessen met cassis. Hij drinkt meestal met zijn vrienden, bij de voetbal of met zijn familie. Hij drinkt regelmatig in de keet, in het café of wanneer hij uitgaat. Thuis mag hij ook drinken maar meestal is hij weg. De keet is van een vriend van hem die toestemming hebben van zijn ouders. Er mag daar ook gedronken en gerookt worden. De alcohol kopen ze zelf in de winkel of bij de slijterij. Hij dronk vanaf zijn twaalfde voor het eerst, dat was ook gelijk zijn eerste sigaret die hij toen rookte. Hij werkt in het weekend in de afwas bij een restaurant, hier verdient hij zijn geld om sigaretten en alcohol te kopen.

Zijn ouders weten dat hij drinkt maar worden wel eens boos als hij te veel heeft gedronken. Omdat hij oud genoeg is mag hij van zijn ouders drinken. Maar omdat hij wel eens te veel drinkt zijn ze er niet zo blij mee. Wanneer hij dronken thuis komt krijgt hij voor een week of meer huisarrest. Oftewel, hij mag best drinken van zijn ouders maar het moet wel met mate.

Hij snapt best wel dat de wet is verandert, hij merkt dat er steeds meer wordt gedronken en dat is lang niet altijd goed. Toch denkt hij dat de wet niet veel zin heeft. Zijn jongere vrienden geven hem gewoon geld en dat haalt hij de drank op. Wat dat betreft wordt er niet echt minder gedronken denkt hij. Als hij te veel drinkt krijgt hij huisarrest, verder denkt hij dat zijn mobiel wordt afgepakt of hij niet meer op de XBOX mag. Zijn gedrag zal niet echt veranderen omdat hij in januari al achttien wordt. Hij hoeft dus ook niet stiekem te drinken en blijft gewoon drinken wat hij nu ook doet. Hij zal zonder drank wel eerder naar huis gaan, het is minder leuk om een feestje te hebben waar geen drank is.

Hij merkt niet echt dat er faciliteiten zijn waar een alcoholvrije avond kan worden gehouden. Dat moet iedereen zelf weten denkt hij. Jongeren drinken wanneer ze dat zelf willen, als er geen alcohol is zorgen ze er wel voor dat dit er komt denkt hij. Van Happy Drinks heeft hij nog nooit gehoord, het lijkt hem wel een keer leuk om dit te gebruiken. Gewoon om het uit te proberen. Hij mist dus niet echt mogelijkheden om een leuke avond te hebben. Hij gaat regelmatig stappen op zaterdag, omdat hij oud genoeg is kan hij overal naar binnen en krijgt hij ook overal drank. Als hij op de hoogte zou willen worden gebracht, dan het liefst via zijn mobiel. Deze gebruikt hij bijna de hele dag en is dus altijd bereikbaar.

Groepsgesprekken

Groepsgesprek 1; De Hoeksteen

Het groepsgesprek met een groep van de Hoeksteen bestond uit drie meiden en zes jongen. De leeftijd die de leerlingen hadden was tussen de 16 jaar en de 18 jaar. Wij hebben ons in de klas geïntroduceerd en verteld waarmee wij bezig zijn en waarom wij daar mee bezig zijn. Tijdens het groepsgesprek bleek dat deze jongeren allemaal verschillende dingen doen in het weekend. Veelal hoorde je dat ze naar discotheken gaan in het weekend of naar de keet. Sommigen geven aan in het weekend thuis te zitten, naar een geheime zender te gaan of bij de scouting te zijn.

De meeste jongeren gaven aan dat ze rond hun 12^e al hun eerste drankje kregen en dit kregen ze van hun ouders. Drie van de leerlingen gaven aan dat ze geen alcohol drinken, niet omdat de ouders het verbieden, maar omdat ze niks zien in alcohol. Een jongen zegt ook dat hij wel eens alcoholvrij bier drinkt. De ouders van de leerlingen die alcohol drinken geven aan hun kinderen aan dat ze het niet erg vinden dat ze alcohol drinken. Een meisje sprong er uit met het feit dat ze vroeger heel veel dronk en dat ze nu aan het minderen was. Ze drinkt nu in het weekend hooguit 3 of 4 glazen terwijl ze daarvoor ieder weekend echt dronken was.

De jongeren geven aan dat ze eerst gaan indrinken in de keet of bij iemand thuis, omdat het zo goedkoper is. In de keet wordt veelal bier gedronken, soms zijn er mixdrankjes in de keet. De keet waar ze dan naar toegaan staat bij een vriend thuis, de keet is dan van die vriend of van de broer van die vriend.

Over de wetwijziging zeggen ze dat de jongeren via via toch wel aan drank kunnen komen. Ze zeggen dan ook dat bijvoorbeeld Takens nu al niet streng op alcoholgebruik is, want je komt al binnen voordat je überhaupt 16 jaar bent. Een van de leerlingen zegt het is beter om de ouders te laten beslissen of hun kinderen wel of niet mogen drinken.

Om andere activiteiten in de Gemeente Hardenberg te doen zijn ze het wel mee eens, want er is nu weinig te beleven. Bijvoorbeeld een soos in Hardenberg, waar iedere dag wat te doen is. Maar de leerlingen zeggen ook, het maakt niet uit of er nou wel of geen drank is, wij kunnen ons altijd wel vermaken. Een leerling geeft aan dat dat voor haar niet geldt en dat zij het nooit leuk heeft zonder drank.

Klassikaal groepsgesprek; 2^e klas op De Nieuwe Veste

We hebben een korte introductie gegeven over wie wij drie zijn en hoe wij dit gesprek met de klas in willen gaan. Dit was te verduidelijking van onze bedoeling bij dit onderzoek. Er zaten al we een aantal leerlingen bij die wel eens gedronken hadden, dit was volgens de docent een stuk minder dan bij de andere 2^e klas van De Nieuwe Veste. Ongeveer 25% van deze klas heeft wel eens gedronken, in de andere klas was dit wel 65%. Ze weten allemaal dat wetswijziging er gaat komen, ze vinden het geen leuke maatregel. Dit komt omdat ze allemaal zaten te wachten tot dat ze zestien waren en dit wordt nu verhoogd naar achttien. Nu moeten ze nog langer wachten totdat ze legaal mogen drinken. Bij veel jongeren thuis zijn er nog geen regels opgesteld omtrent het gebruik van alcohol. De ouders denken vaak dat hun kind nog nooit heeft gedronken en daarom denken ze dat er nog een regels thuis zijn. Jongeren hebben wel een idee bij de wetswijziging, het is slecht voor je en er worden steeds meer mensen dronken. Hierdoor wordt de leeftijd verhoogd volgens de jongeren. Iedereen heeft altijd plannen in het weekend. Ze gaan vaak naar Crazy Horse of naar een keet bij hun in de buurt. Bij Crazy Horse wordt geen alcohol geschonken en in de keet meestal ook niet. Want de ouders keuren de drank af. Bij Crazy Horse wordt ook streng gecontroleerd op ID. Er was ook nog niemand op zaterdag avond in Crazy Horse geweest, terwijl wel jongeren dit geprobeerd hebben. Ze hopen dat ze vanaf hun zestiende wel naar Crazy Horse mogen ook al mogen ze niet drinken. Dan moeten ze maar speciale bandjes maken zodat ze dit kunnen zien. Ze hopen dat ze dan wel gewoon naar binnen mogen. Het lijkt de jongeren wel leuk om een soos te hebben hun dorp/gemeente waar ze in het weekend naar toe kunnen. Nu is er meestal niks waar ze in het weekend naar toe kunnen en wanneer dit er wel zou komen zouden ze hier zeker gebruik van gaan maken. Er hoeft dan niet perse alcohol bij te zijn. Als er maar leuke activiteiten zijn merk je ook niet dat er geen alcohol is volgens de meesten. Er zijn veel jongeren die 'gamen' in deze klas, ze willen wel graag een gezamenlijke gamesessie in het weekend. Wensen jongeren: Vaker teenage party's bij Crazy Horse, alcohol vrije jongeren vakantie en nieuwe winkels die 's avonds in het weekend open zijn.

Interview Klassikaal Rebound

Zes van de negen leerlingen drinken alcohol in de klas. De jongeren drinken onder andere; bier, wijn, Smirnoff en andere sterke dranken. Het is verschillend van wie ze de alcohol krijgen. Zo luidde als volgt, van vrienden, familie en schoonfamilie. De plaats waar de alcohol genuttigd wordt is ook verschillend. De een drinkt in een keet, de ander thuis en nog weer een ander in de discotheek of kroeg. De gene die geen alcohol drinken blijven vaak thuis of gaan ook wel naar een discotheek maar drinken hier geen alcohol. De leeftijd dat ze hun eerste drankje nuttigden was gemiddeld 13 jaar en kregen dit van hun ouders. De meeste ouders weten van hun kinderen dat ze alcohol drinken en vinden dit ook goed. Anderen zeggen weer dat hun ouders niet op de hoogte zijn van hun drink gedrag.

De mening over de nieuwe wet is verdeeld. Er wordt geroepen dat het onzin is en denken dat er meer overlast op straat komt. Sommigen boeit het niet dat de wet gewijzigd wordt. De klas weet wel waarom de wet gewijzigd wordt omdat dit beter is voor de hersenen en minder comazuipers te krijgen. De klas denkt niet dat ze hun gedrag gaan veranderen na de wetswijziging.

Als volgende komt de alcoholvrije voorziening aan bod. Ze geven aan dat er in Hardenberg een jongerencentrum was. Dit jongerencentrum was eerst leuk om naar toe te gaan. Het milieu veranderde echter snel, er kwamen meer hangjongeren en er werd rondom het jongerencentrum geblowd. Dit betekende voor een jongen dat hij hier niet meer naar toe ging, wat hij jammer vond.

Als nieuwe voorzieningen komen er ook leuke dingen naar voren. Hieronder een lijstje:

- Jongerencentrum
- Teenage party's maar dan de leeftijd verhogen, dat er minder jongeren van 12 en 13 jaar komen.
- muziekfestival
- groot hotel, met verschillende verdiepingen voor verschillende leeftijden en doelgroepen.

Waar de gemeente Hardenberg wel over na moet denken volgens de jongeren, is dat wat moet je doen als je zelf 16 jaar bent en geen alcohol mag drinken veel omgaat met vrienden van 19 jaar en ouder.